

Instrukcja obsługi

Kasa Fiskalna



BRAVO



33-300 Nowy Sącz ul. Nawojowska 118

Infolinia: 0 801 13 00 23, www.novitus.pl info@novitus.pl

Wydanie V © NOVITUS 2005

Co powinienś znać i wiedzieć przed przystąpieniem do pracy z kasą fiskalną Bravo:

- parametry techniczne kasy (patrz punkt 2.1)
- warunki gwarancji (karta gwarancyjna)
- obsługę funkcji fiskalnych dostępnych dla użytkownika

Każda nieprawidłowość w pracy kasy Bravo powinna być natychmiast sygnalizowana do autoryzowanego serwisu.

UWAGA!!!

Jeśli kasa znajdowała się w niskiej temperaturze, to po przeniesieniu jej do pomieszczenia o wyższej temperaturze, ze względu na kondensację pary wodnej w jej wnętrzu **ZABRANIA SIĘ UŻYWANIA KASY** do momentu odparowania rosy (około 1 godziny)!

W przeciwnym wypadku może dojść do zakłóceń w pracy kasy, a nawet jej uszkodzenia!

Odłączenie kasy od sieci następuje po odłączeniu wtyczki zasilacza od gniazda sieciowego, które powinno być usytuowane w pobliżu kasy i być łatwo dostępne. Do zasilania urządzenia należy stosować wyłącznie zasilacz sieciowy dostarczany w zestawie przez producenta.

Jeśli kasa zasilana ma być z instalacji samochodowej, połączenia kasy należy dokonać za pomocą specjalnego przewodu. Na przewodzie musi być zamontowany bezpiecznik! Jeśli przewód będzie podłączony bezpośrednio do instalacji samochodowej, konieczne jest zamontowanie na przewodzie wyłącznika odcinającego zasilanie kasy.

W KASIE BRAVO ZASTOSOWANO AKUMULATORY Kwasowo - ołowione. Akumulatory tego typu po całkowitym rozładowaniu powinny być jak najszybciej ponownie naładowane. **POZOSTAWIENIE ROZŁADOWANEGO AKUMULATORA NA DŁUŻSZY CZAS SPOWODUJE UTRATĘ JEGO POJEMNOŚCI, A TYM SAMYM DRASTYCZNIE SKRÓCI JEGO ŻYWIOTNOŚĆ!**

Jeżeli akumulator jest głęboko rozładowany, po podłączeniu zasilacza do kasy przez ok. 15 minut kasa może być w stanie ładowania akumulatora, a przez to uruchomienie kasy może okazać się niemożliwe!!! Jeśli kasa nie będzie używana przez dłuższy czas, zaleca się odłączenie przewodu z zacisku akumulatora.

W kasach BRAVO zastosowano drukarkę termiczną. Zaopatrując się w papier należy zażądać od dostawcy papieru certyfikatu, potwierdzającego, że może on być stosowany w urządzeniach fiskalnych, a wydrukowane na nim dokumenty mogą być przechowywane przez czas określony Ordynacją Podatkową. Należy również pamiętać o warunkach, w jakich producent papieru zaleca jego przechowywanie. W przypadku nieprzestrzegania tych wymagań może dojść do utraty danych (kopii paragonów i raportów) do przechowywania których użytkownik kasy jest zobowiązany.

Długość przewodów połączeniowych interfejsu szeregowego nie powinna przekraczać trzech metrów.



Przed wymianą papieru należy obowiązkowo dotknąć dłońmi uziemionej części metalowej.

Urządzenie to spełnia wymagania w zakresie dopuszczalnych poziomów emisji zaburzeń elektromagnetycznych dla klasy A. W środowisku mieszkalnym może to powodować powstawanie zakłóceń radioelektrycznych. W takich przypadkach, jego użytkownik zobowiązany jest do zastosowania odpowiednich środków zaradczych.



Zabrania się używania telefonów komórkowych w bezpośrednim sąsiedztwie kasy!!!

Zużyte urządzenie lub jego części (baterie) należy przekazać do recyklingu lub pozbyć się ich zgodnie z obowiązującymi przepisami! Nie wyrzucać do miejskich lub domowych pojemników na śmieci!!! O ewentualne informacje dotyczące utylizacji zwrócić się do sprzedawcy lub serwisu.



Spis treści:

1. INFORMACJE OGÓLNE.....	6
1.1. Przeznaczenie kasy fiskalnej BRAVO.....	6
1.2. Cechy podstawowe kasy	6
1.3. Ewidencja sprzedaży za pomocą kasy	7
2. OPIS TECHNICZNY KASY BRAVO	8
2.1. Parametry techniczne	8
2.2. Funkcje fiskalne	8
2.3. Wygląd kasy.....	9
2.4. Pokrywa drukarki.....	9
2.5. Złącza komunikacyjne i zasilające	10
2.6. Mechanizm drukujący	10
2.7. Klawiatura - funkcje klawiszy	10
2.8. Wyświetlacze	13
2.9. Znaki specjalne na wyświetlaczu obsługi	13
2.10. Zmiana trybów pracy	14
2.11. Opcjonalne wyposażenie kasy	14
3. URUCHAMIANIE KASY BRAVO.....	16
3.1. Logowanie kasjera	16
3.2. Podłączanie i konfiguracja czytnika kodów kreskowych.....	17
3.2.1. Kody ważone	17
3.3. Podłączanie wagi	18
3.4. Podłączanie komputera	18
3.5. Podłączenie i współpraca z terminalem płatniczym EFT.....	18
3.6. Podłączanie szuflady	19
3.7. Wymiana papieru	19
3.8. Mechanizm starzenia kodów PLU	20
4. PROGRAMOWANIE KASY BRAVO.....	21
4.1. Programowanie: (1) Tekst Reklamowy.....	21
4.2. Programowanie: (2) Działy Towarowe	22
4.3. Programowanie: (3) Artykuły PLU oraz opakowania.....	23
4.4. Programowanie: (4) Kasjerzy	29
4.5. Programowanie: (5) Urządzenia współpracujące.....	31
4.6. Programowanie: (6) Opcje Globalne.....	31
4.7. Programowanie: (7) Hasło operatora:	33
4.8. Programowanie: (8) Rabaty i Narzuty	34
4.9. Programowanie: (9) Tablica HALO.....	36
4.10. Programowanie: (10) Usuwanie kodów nieużywanych	37
4.11. Programowanie: (11) Numer kasy	38
4.12. Programowanie: (12) Nagłówek	38
4.13. Programowanie: (13) Data i Czas	39
4.14. Programowanie: (14) Stawki PTU	40
4.15. Programowanie: (15 – 16) Ustawienie raportu łańcuchowego	42
4.16. Programowanie: (17) Numer unikatowy	43
4.17. Programowanie: (18) Numer NIP	43
4.18. Programowanie: (18) Koniec pracy fiskalnej.....	43
4.19. Programowanie: (19) Fiskalizacja.....	43

4.20.	Programowanie: (20) Kurs EURO	43
5.	SPRZEDAŻ ZA POMOCĄ KASY FISKALNEJ BRAVO.....	45
5.1.	Schematy obsługi klawiatury w trybie sprzedaży	45
5.2.	Sprzedaż przy użyciu kodów PLU	46
5.3.	Szybka sprzedaż	47
5.4.	Sprzedaż za pomocą czytnika kodów kreskowych - skanera	48
5.5.	Sprzedaż przy podłączonej wadze	48
5.6.	Sprzedaż towarów połączonych w tandem z opakowaniem	49
5.7.	Usuwanie opakowania z tandemu	49
5.8.	Sprzedaż i zwrot opakowań (butelek)	50
5.9.	Automatyczne obliczanie reszty	50
5.10.	Zakończenie paragonu przy różnych formach płatności	51
5.11.	Przeglądanie otwartego paragonu na wyświetlaczu obsługi	52
5.12.	Usuwanie pozycji z paragonu – stornowanie	52
5.13.	Zmiana ilości sprzedanego artykułu – stornowanie ilości	53
5.14.	Anulowanie całego paragonu	53
5.15.	Otwieranie szuflady	53
5.16.	Numer bez sprzedaży	53
5.17.	Udzielanie rabatu	54
5.18.	Dodawanie narzutu	54
5.19.	Wpłata i wypłata gotówki z szuflady	55
5.20.	Sprawdzenie zaprogramowanej ceny towaru.	55
5.21.	Wyświetlenie należności za ostatni paragon	56
5.22.	Wyświetlanie daty i godziny	56
5.23.	Obsługa waluty EURO	56
6.	WYKONYWANIE RAPORTÓW	59
6.1.	Raport stanu kasy	59
6.2.	Raport obrotów w działach	60
6.3.	Raport obrotów PLU	61
6.4.	Raport obrotów kasjerów	61
6.5.	Raport opakowań zwrotnych	62
6.6.	Raport dobowy	62
6.7.	Raport łańcuchowy	64
6.8.	Raport okresowy	64
6.9.	Raport kodów nieużywanych	66
6.10.	Zestawienie towarów zaprogramowanych	66
6.11.	Zestawienie opakowań zwrotnych	67
6.12.	Ostatni raport dobowy	67
6.13.	Wykaz tandemów	68
6.14.	Raport miesięczny	68
6.15.	Raport opisów stałych	69
7.	PRZYKŁADOWE WYDRUKI Z KASY BRAVO	70
7.1.	Paragon fiskalny	70
7.2.	Wpłata do kasy	72
7.3.	Wypłata z kasy	72
7.4.	Paragon anulowany	73
7.5.	Raport fiskalny dobowy	74
7.6.	Raport stanu kasy	75

7.7.	Raport obrotów PLU	76
8.	WYKAZ KOMUNIKATÓW	77
8.1.	Błędy zgłaszane przez kasę	77
	Dokument homologacji	88
	Deklaracja zgodności CE	89
	Schematy przewodów połączeniowych	90

Uwaga:

Informacje zamieszczone w niniejszej instrukcji mają charakter wyłącznie informacyjny i nie stanowią oferty handlowej w rozumieniu Kodeksu Cywilnego.

Producent zastrzega sobie prawo zmiany danych kasy fiskalnej zawartych w niniejszej instrukcji bez wcześniejszego uprzedzenia.

Producent zastrzega, że nie będzie ponosić odpowiedzialności za uszkodzenia powstałe wskutek użytkowania kasy fiskalnej niezgodnego z instrukcją, używania niewłaściwego zasilacza, narażania urządzenia na oddziaływanie silnego pola elektrostatycznego, elektromagnetycznego, promieniowania rentgenowskiego lub działania szkodliwych substancji chemicznych czy też promieniotwórczych.

Producent nie ponosi również odpowiedzialności za ewentualne roszczenia karno – skarbowe ze strony Urzędu Skarbowego wobec podatnika – użytkownika kasy fiskalnej wynikające z ujawnionej niewłaściwej eksploatacji urządzenia.

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Przeznaczenie kasy fiskalnej BRAVO

Kasa fiskalna **BRAVO** jest kasą najnowszej generacji przeznaczoną do pracy we wszystkich placówkach handlowych, również w handlu obwoźnym. Jej niewielkie wymiary pozwalają również na przenośną pracę kasy. Może pracować jako pojedyncze urządzenie fiskalne, lub w połączeniu z komputerem jako niewielki system.

Kasa została przedstawiona w Ministerstwie Finansów i otrzymała homologację numer **PP7 - 8012 / 337 / 1760 / 04 / JS**

jako kasa rejestrująca, spełniająca wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 lipca 2002 roku w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 108, poz. 948 z dnia 17 lipca 2002r. Dokument homologacji kasy został umieszczony na stronie 88 niniejszej instrukcji.

UWAGA! W związku z wprowadzanymi zmianami w programie pracy kas, urządzenia są poddawane kolejnym weryfikacjom w Ministerstwie Finansów, dlatego aktualny wykaz homologacji dostępny jest na stronie internetowej producenta kas: www.novitus.pl

1.2. Cechy podstawowe kasy

- Możliwość zaprogramowania ok. 2300 PLU.
- Bateria wewnętrzna
- Zastosowano dwuwierszowy, szesnastoznakowy, alfanumeryczny wyświetlacz obsługi LCD wyświetlający tekstowe komunikaty
- Możliwość edycji paragonu na wyświetlaczu LCD i stornowania artykułów faktycznie sprzedanych bez możliwości popełnienia pomyłki
- Możliwość załączenia trybu szybkiej sprzedaży
- Ewidencja pracy 8 kasjerów rejestrowanych kodem
- Nazwa artykułów PLU i Działów do 18 znaków (liter i cyfr)
- 12 rodzajów raportów niezerujących, 6 rodzajów raportów zerujących
- Definiowane raporty łańcuchowe – oddzielnie definiowane dla trybu zerującego i niezerującego
- Udzielanie rabatów i narzutów procentowych i kwotowych, zaprogramowanych jako domyślne lub wpisywanych dowolnie z klawiatury, na dowolną pozycję lub na cały paragon.
- Rejestracja 5 rodzajów płatności za sprzedawane towary: gotówka, czek, karta płatnicza, kredyt, talon;
- Obsługa przelicznika na walutę EURO;
- Możliwość anulowania paragonu po wprowadzeniu częściowej płatności
- Współpraca z komputerem (złącze RS232C)
- Współpraca ze skanerem (czytnikiem kodów kreskowych)
- Współpraca z elektroniczną wagą kalkulacyjną
- Współpraca z terminalem płatniczym EFT
- Współpraca z modemem

- Współpraca z szufladą na pieniądze
- Możliwość powiązania artykułów z opakowaniami, tzw. tandemy
- Sprzedaż i zwroty opakowań – podczas otwartego paragonu, jak również poza paragonem, powiązanych w tandemy z towarem, oraz jako osobne pozycje. Gospodarka opakowaniami (zwrot i sprzedaż) nie jest wliczana do obrotu.
- Możliwość drukowania tekstu komercyjnego pod paragonem
- Możliwość blokowania klawiatury kasy kodem cyfrowym, zabezpieczającym przeciwko przypadkowemu włączeniu kasy
- Wysuwana rączka do przenoszenia kasy
- System zabezpieczający wypadaniu rolek papieru podczas przenoszenia kasy
- Możliwość zamontowania kasy w nietypowych miejscach (np. na ścianie, desce rozdzielczej samochodu, itp.)
- Możliwość dołączenia paska „na ramię” do przenoszenia kasy,
- Możliwość dołączenia paska „na dłoń” pozwalającego prowadzić sprzedaż trzymając kasę w ręce, bez obawy o upuszczenie kasy

1.3. Ewidencja sprzedaży za pomocą kasy

Przy użyciu kasy **BRAVO** można prowadzić ewidencję sprzedaży wartościowo – ilościową: każdy towar ma zaprogramowany w kasie własny kod wywoływany z klawiatury lub czytany za pomocą skanera z opakowania towaru. Towar taki ma w kasie określoną nazwę, przyporządkowaną stawkę PTU, może mieć również automatycznie zaprogramowaną cenę, przypisaną opakowanie. Czynności te powtarzane są przy każdym sprzedawanym artykule. Na paragonie pojawia się wówczas dokładna nazwa towaru. Można wówczas prowadzić gospodarkę magazynową w sklepie, gdyż na wydruku raportu sprzedaży PLU jest dokładnie określone ile i jakiego towaru zostało sprzedane. Kasa nie prowadzi bezpośredniej sprzedaży z Działów Towarowych.

2. OPIS TECHNICZNY KASY BRAVO

2.1. Parametry techniczne

Zasilanie: napięcie stałe od 9 do 28 V

Bateria wewnętrzna: akumulator żelowy 6V 1,3 Ah, lub bateria NiMH 6V, 3,8 Ah

Gniazdo zasilania: typu walcowego Ø 5,5/2,5 mm, masa zasilania na zewnątrz.

Zasilacz: transformatorowy, niestabilizowany, wejście 230 V, 50 Hz

wyjście: 9 V

Wtyk wyjścia zasilacza typu walcowego Ø 5,5/2,5 mm

UWAGA:

ODŁĄCZENIE ZASILANIA KASY FISKALNEJ BRAVO NASTĘPUJE PO ODŁĄCZENIU WTYCZKI ZASILACZA Z GNIAZDA SIECIOWEGO, KTÓRE POWINNO BYĆ ŁATWO DOSTĘPNE I ZNAJDOWAĆ SIĘ W POBLIŻU KASY. Podłączanie kasy do sieci powinno odbyć się w następującej kolejności: podłączenie wtyku walcowego zasilacza do kasy a dopiero wówczas podłączenie zasilacza do sieci 230 [V].

Znamionowa temperatura pracy: od 5°C do + 40°C

UWAGA!

Dopuszcza się pracę kasy w temperaturach od - 5°C do + 40°C, jednak Użytkownik musi mieć świadomość, że czas pracy kasy z baterii wewnętrznej w niskich temperaturach jest krótszy, niż wymagany przepisami. Bateria wewnętrzna znacznie szybciej ulega wyczerpaniu!

Dopuszczalna wilgotność pracy: od 10% do 80%

Wymiary: szerokość: 140 mm, głębokość: 290 mm, wysokość: 100 mm

Ciężar: Kasa z akumulatorem i rolkami papieru: 1,40 kg (+ 0,20 kg zasilacz)

RS232C – do komunikacji ze skanerem, z komputerem, z wagą oraz do sterowania szufladą na pieniądze.

UWAGA: podłączenia kasy do urządzeń zewnętrznych (komputera, wagi, skanera, modemu) za pomocą specjalnych przewodów RS232 można dokonać przy wyłączonym zasilaniu kasy i podłączanego urządzenia!!! Doboru szuflady oraz pierwszego podłączenia jej do kasy powinien dokonać uprawniony serwisant!

2.2. Funkcje fiskalne

Kasa fiskalna **BRAVO** posiada wbudowaną pamięć fiskalną mogącą pomieścić raporty w okresie 5 lat. Pamięć ta jest nierozdzielnie złączona z obudową kasy, zalana jest specjalną masą uniemożliwiającą ingerencję do jej wnętrza, oklejona jest specjalnymi plombami identyfikacyjnymi. W pamięci fiskalnej zapisany jest (w procesie produkcji) numer unikatowy urządzenia nadany przez Ministerstwo Finansów. Numer ten

będzie drukowany na każdym paragonie i raporcie fiskalnym (po zafiskalizowaniu kasy).

Kasa **BRAVO** może pracować w trybie fiskalnym i нефiskalnym. W trybie fiskalnym (po zafiskalizowaniu) kasa rejestruje wszelką sprzedaż, która jest dokonywana za jej pośrednictwem, dane te, z rozbiorem na poszczególne stawki PTU, wartości sprzedaży, ilości wystawionych paragonów, ilości dokonanych zmian w bazie towarowej zapisywane są do pamięci fiskalnej podczas wykonywania raportu dobowego zerującego. Do pamięci zapisywane są również wszelkie zerowania systemowe z uwzględnieniem daty i godziny oraz przyczyny zerowania. W pamięci znajduje się również zapisany NIP użytkownika oraz aktualnie zaprogramowane stawki PTU. W trybie fiskalnym możemy wykonać raport okresowy będący odczytem z pamięci fiskalnej.

Przed fiskalizacją – w trybie нефiskalnym (treningowym) wszystkie w/w dane (oprócz numeru unikatowego) przechowywane są w pamięci RAM kasy i mogą być dowolnie kasowane i modyfikowane bez zapisywania ich do pamięci fiskalnej. W trybie нефiskalnym nie ma możliwości wykonania raportu okresowego, gdyż w pamięci fiskalnej nie ma zapisanych żadnych raportów dobowych.

2.3. Wygląd kasy

Na poniższym rysunku przedstawiono wygląd i ważniejsze elementy kasy **BRAVO**.



2.4. Pokrywa drukarki

Pod pokrywą znajduje się mechanizm drukujący wraz z mechanizmem odwijania i nawijania papieru. Aby otworzyć pokrywę mechanizmu drukującego należy odbloować rygiel zabezpieczający przed otwarciem, chwycić ją w przedniej części i unieść ku górze, równocześnie odchylając do tyłu.

2.5. Złącza komunikacyjne i zasilające

Złącza komunikacyjne i zasilające znajdują się w lewej bocznej ścianie kasy

Złącze typu RJ (tzw. telefoniczne) służy do komunikacji kasy z urządzeniami zewnętrznymi (komputer, waga, skaner, szuflada). Złącze typu walcowego jest złączem zasilania kasy.

2.6. Mechanizm drukujący

W kasie **BRAVO** zastosowano mechanizm drukujący:

- dwustacyjny termiczny CITIZEN LT286
- 2 x 18 znaków w wierszu
- prędkość druku: 7 linii / sek.

Papier: termiczny, wymiary: szerokość: 28 (± 0,5)mm, średnica rolki: 45(+5)mm

UWAGA!

Przy zakupie papieru do kasy należy zażądać od dostawcy potwierdzenia, czy może on być stosowany w urządzeniach fiskalnych, a więc wydrukowane na nim dokumenty będą mogły być przechowywane przez okres wymagany prawem podatkowym. Podczas przechowywania wydruków należy stosować się ściśle do zaleceń producenta papieru.

Mechanizm drukujący drukuje na dwóch paskach papieru paragony i wydruki będące potwierdzeniem działania kasy, raporty, wydruki kontrolne. Jeden pasek papieru jest nawijany wewnątrz kasy na nawijacz, jest to tzw. kopia lub dziennik, natomiast druga taśma papieru jest odrywana i wręczana klientom (paragon fiskalny) lub, jeśli to jest raport – przechowywana przez obsługującego.

2.7. Klawiatura - funkcje klawiszy

Klawiatura kasy **BRAVO** posiada 19 klawiszy, które mają naniesiony opis informujący o ich zastosowaniu. Wszystkie klawisze mają kilka funkcji, które opisane są różnymi kolorami. Funkcje opisane kolorem zielonym, dostępne są po uprzednim naciśnięciu

klawisza **F**. Wygląd klawiatury:



Opis znaczenia klawiszy:

Klawisz **F** jest klawiszem FUNKCYJNYM - po jego naciśnięciu wywoływane zostają funkcje opisane na klawiszach zielonym kolorem.

Klawisz **C** (USUŃ) służy do kasowania wszelkich sytuacji błędnych, jak również do załączania i wyłączania kasy (należy nacisnąć i przytrzymać przez ok. 2s)

Klawisze **F** i **C** (USUŃ) służy do usuwania pozycji lub opisów aktualnie wyświetlanych na wyświetlaczu.

Klawisz **WYSUW WYDRUK** służy do przewijania (podciągania) rolek papieru.

Klawisz **F** (WYSUW WYDRUK) służy do wydrukowania raportu ustawień danej funkcji

Klawisz **WAGA EDYCJA** służy do mnożenia ilości, oraz do komunikacji z wagą - odebrania ilości z wagi.

Klawisz **F** (WAGA EDYCJA) służy do wejścia do edycji paragonu (przeglądania na wyświetlaczu obsługi), edycji tekstu, edycji list wyboru parametrów.

Klawisz **CENA A/a** służy do potwierdzenia, że wpisana liczba była ceną towaru. Przy przeglądaniu pozycji paragonu oraz list spełnia rolę strzałki "w górę"

Klawisze **F** i **CENA A/a** służy do zmiany wielkości liter w edycji tekstów (WIELKIE / małe)

Klawisz **KOD** służy do potwierdzenia, że wpisana liczba była kodem towaru, oraz powtórnego wprowadzenia ostatniego towaru (powtarzalnego). Przy przeglądaniu pozycji paragonu oraz list przy programowaniu spełnia rolę strzałki "w dół"

Klawisze **F** i **KOD** służy do rejestracji numeru bez sprzedaży

Klawisz **RAZEM MENU** służy do sumowania pozycji na paragonie, oraz do wyświetlania sumy za poprzedni paragon

Klawisze **F** i **RAZEM MENU** służy do wejścia w listę wyboru trybu pracy kasy, oraz wycofania się z podmenu.

Klawisze: **0** (RABAT%), **1** (STU RAB.KW.), **2** (VWX NARZ.KW.), **3** (YZ ABC...), **4** (JKL CZEK), **5** (MNO KARTA), **6** (PQR KREDYT), **7** (ABC ZWROT), **8** (DEF WPLATA), **9** (GHI WYPŁATA) są klawiszami numerycznymi, służą do wpisywania cen, ilości, numerów PLU, wybierania numerów opcji przy programowaniu, itp.

(przecinek) służy do oddzielania całości od części dziesiętnej wprowadzanej ilości lub wartości.

służy do dodania narzutu procentowego do pozycji lub całego paragonu

służy do udzielania rabatu procentowego na pozycję lub cały paragon

służy do udzielania rabatu kwotowego na pozycję lub cały paragon

służy do dodania narzutu kwotowego do pozycji lub całego paragonu

służy do przejścia w tryb tekstowego wyszukiwania artykułów PLU w bazie (opcja nie jest dostępna we wszystkich wersjach kasy!!!)

służy do akceptacji płatności czekiem – kończy paragon

służy do akceptacji płatności kartą kredytową – kończy paragon

służy do akceptacji płatności jako kredyt – kończy paragon

służy do przyjmowania opakowań zwrotnych.

służy do potwierdzania wpłaty gotówki do kasy. Jeśli nie wpisujemy żadnej cyfry, sekwencja ta służy również do otwierania szuflady.

służy do potwierdzania wypłaty gotówki z kasy. Jeśli nie wpisujemy żadnej cyfry, sekwencja ta służy również do otwierania szuflady.

Klawisz służy do zakończenia paragonu podczas płatności gotówką. Służy również do akceptacji pytań wyświetlanych przez kasę (np. poprawności daty), oraz do "wchodzenia" do funkcji aktualnie pokazywanej na wyświetlaczu, oraz zatwierdzania wszelkich dokonanych zmian podczas programowania.

W trybie tekstowym klawiatury (programowanie nazw, nagłówek, itp) używamy klawiatury numerycznej z naniesionymi literami. Aby wpisać literę naciskamy klawisz, na którym widnieje ta litera. Jeśli żądana litera jest druga lub trzecia w kolejności należy dany klawisz nacisnąć tyle razy, aby ta litera została wpisana.

Na klawiszach kolejno dostępne są znaki:

	A B C 7 Ą Ć		D E F 8 Ę		G H I 9
	J K L 4 Ł		M N O 5 Ó		P Q R 6
	S T U 1 Ś		V W X 2		Y Z 3 Ż Ź
	SPACJA		, - / ? " \$ % & () + : _		

Jeśli kolejno po sobie wpisujemy litery z tego samego klawisza, należy odczekać ok. 2 sek. aż kursor przeskoczy na miejsce następnego znaku, lub rozdzielić je klawiszem

. Aby zmienić wielkość liter (DUŻE / małe) należy nacisnąć . Do

usuwania wpisanego znaku (backspace) służy klawisz .

Aby skasować całą linię tekstu należy nacisnąć: .

Do poruszania się kursorem po edytowanym tekście służą klawisze .

2.8. Wyświetlacz

Kasa fiskalna **BRAVO** wyposażona jest w dwa wyświetlacze:

- **obsługi:** alfanumeryczny LCD, 2 x 16 znaków – wyświetlający cyfry i w pełni zrozumiałe dla obsługującego komunikaty tekstowe podczas sprzedaży, programowania kasy oraz wykonywania raportów;
- **klienta:** alfanumeryczny 16 pozycji, wbudowany w tylną część kasy.

2.9. Znaki specjalne na wyświetlaczu obsługi

Na wyświetlaczu obsługi mogą (oprócz komunikatów) wyświetlane być znaki specjalne:

funkcja , lista , przeglądanie listy .

Znak wyświetlany jest, po naciśnięciu klawisza . Wówczas aktywne są funkcje opisane zielonym kolorem w dolnej części klawiszy.

Znak wyświetlany jest wówczas, gdy bieżąca opcja posiada możliwość wyboru parametrów z listy. Aby wejść do edycji listy należy nacisnąć klawisze:

.

Znak  wyświetlany jest po wejściu do edycji listy z dostępnymi wartościami. Za

pomocą klawiszy   można poruszać się po dostępnej liście. Gdy na wyświetlaczu wyświetlany jest żądany parametr, należy zatwierdzić go klawiszem

 GOTÓWKA

2.10. Zmiana trybów pracy

Zmiana trybu pracy odbywa się poprzez wpisanie sekwencji z klawiatury. Kasa różni cztery tryby pracy, do których można przejść po wybraniu klawiszy:

wchodzimy do listy trybów pracy. Poruszając się po niej klawiszami

możemy wybrać właściwy tryb pracy i zatwierdzić go klawiszem

 GOTÓWKA

Dodatkowo istnieje możliwość szybkiej zmiany trybów pracy sekwencjami klawiszy:

- tryb sprzedaży

- tryb raportów niezerujących

- tryb raportów zerujących

- tryb programowania

Uwaga! Istnieje możliwość załączenia piątego trybu pracy kasy: **szybka sprzedaż**. W trybie szybkiej sprzedaży (opisanej w rozdziale 5.3) sposób szybkiej zmiany trybów pracy nie jest możliwy.

2.11. Opcjonalne wyposażenie kasy

Do kasy można dokupić dodatkowe wyposażenie, takie jak:

- **pokrowiec klawiatury** - gumowa nakładka zabezpieczająca przeciw zabrudzeniu klawiszy oraz zalaniu klawiatury
- **pokrowiec na kasę** - pokrowiec zakładany na całą kasę, zabezpieczający ją przed wilgocią i zabrudzeniami, równocześnie pozwalający prowadzić na kasie normalną sprzedaż.
- **pasek "na ramię"** - pasek przypinany do kasy pozwalający ją swobodnie przenosić

- **pasek "na dłoń"** - pasek przypinany do spodu kasy, pozwalający prowadzić sprzedaż trzymając kasę w dłoni, bez obawy o upuszczenie kasy
- **uchwyt do mocowania kasy** - uchwyt przykręcany w nietypowych miejscach (np. na ścianie, na desce rozdzielczej samochodu, itp.) do którego w szybki sposób mocujemy kasę.
- **Przewód połączeniowy kasa Bravo - komputer** umożliwiający współpracę kasy z komputerem
- **Przewód połączeniowy kasa Bravo - waga** umożliwiający współpracę kasy z wagą
- **Urządzenie do współpracy kasy z szufladą** - urządzenie konieczne do sterowania otwieraniem szuflady przez kasę Bravo.
- **Przewód połączeniowy kasa Bravo - wtyk zapalniczkowy w samochodzie** - przewód niezbędny do połączenia kasy Bravo z instalacją samochodową.

3. URUCHAMIANIE KASY BRAVO

Po naciśnięciu klawisza  i przytrzymaniu przez ok. 2 sekundy kasa uruchomi się wykonując wewnętrzne testy systemowe informując użytkownika o tym. Następnie kasa przejdzie do trybu sprzedaży. Gdy kasa jest zasilana z baterii, ze względu na oszczędność energii akumulatora, po okresie bezczynności kasa automatycznie się wyłączy. W Opcjach Globalnych (Programowanie, poz. 6, opcja 15) jest możliwość ustawienia czasu, po jakim kasa samoczynnie się wyłączy, gdy będzie nieużywana. Po ponownym załączeniu klawiszem kasa uruchomi się bez wykonywania testów systemowych.

Aby wyłączyć kasę, należy nacisnąć i przytrzymać klawisz  przez ok. 2 sek. **UWAGA!!!**

W opcjach globalnych (programowanie) jest możliwość zablokowania załączania kasy

jednym klawiszem . Po załączeniu flagi nr 17. Blokad.załącz na „1” (aktywna)

kasę będzie można włączyć naciskając kolejno klawisze:    . KOMBINACJA TA ZAWSZE JEST IDENTYCZNA, NIE MA MOŻLIWOŚCI JEJ ZMIANY. Opcja ta pozwala zabezpieczyć się przeciwko przypadkowemu załączeniu kasy podczas jej przenoszenia, co mogłoby spowodować nadmierne wyładowanie akumulatora wewnętrznego.

3.1. Logowanie kasjera

Po włączeniu kasy na wyświetlaczu pojawi się na chwilę komunikat: TRYB SPRZEDAŻY, a potem (jeśli w kasie jest zaprogramowany kasjer) kasa zapyta o hasło kasjera. Należy wówczas wpisać cyfry kodu kasjera, jaki został zaprogramowany. Wpisywanie kodu odbywa się „w ciemno”, tzn. na wyświetlaczu nie pojawiają się wpisywane cyfry tylko gwiazdki. Po wpisaniu hasła kasjera należy nacisnąć klawisz:

. Cała prowadzona sprzedaż, dokonywane wpłaty i wypłaty, zwroty zaliczane będą „na konto” kasjera którego hasło zostało wpisane. Będzie to widoczne na wydruku raportu kasjerów.

Po zalogowaniu kasjera na wyświetlaczu pojawia się 0 – kasa jest gotowa do pracy w trybie sprzedaży.

Jeśli w kasie nie ma zaprogramowanego żadnego kasjera, kasa nie będzie kontrolować kodu kasjera, i wszystkie operacje z kasą będą dostępne. **UWAGA!** Nie jest wówczas dostępny raport obrotów kasjerów (RAPORTY NIEZERUJĄCE lub RAPORTY ZERUJĄCE 4). Jeżeli kasa posiada zaprogramowanych kasjerów lecz nie jest zaprogramowane hasło OPERATORA to kasjerzy mają także dostęp do trybów 2, 3 i 4 lecz będzie się to wiązało z podaniem poprawnego hasła kasjera i kontrolą wykonanych czynności poprzez drukowanie w stopce wydruków jego numeru identyfikacyjnego. W przypadku zaprogramowania hasła OPERATORA kasjerzy ani nikt postronny nie posiadają dostępu do trybów pracy

kasy 2,3 i 4. Hasło OPERATORA może być również podawane w trybie sprzedaży (tryb.1.) i będzie ono wówczas umożliwiało sprzedaż osobie nadzorującej kasę poprzez rejestrację na jej indywidualne konto, na wydruku w stopce będzie to oznaczone symbolem “op”. OPERATOR również posiada możliwość wglądu w hasła kasjerów poprzez wykonanie raportu ustawień kasjerów.

3.2. Podłączanie i konfiguracja czytnika kodów kreskowych.

Kasa BRAVO może współpracować z czytnikiem kodów kreskowych (skanerm). Doboru oraz konfiguracji czytnika powinien dokonać uprawniony serwisant. Gniazdo skanera znajduje się w lewej bocznej ścianie kasy. Podłączać skaner do kasy należy tylko przy wyłączonym zasilaniu kasy. W PROGRAMOWANIU na pozycji 5 jest możliwość wyboru urządzenia współpracującego. Należy tutaj ustawić jako urządzenie współpracujące SKANER.

Jeśli identyfikacja towarów odbywać się będzie za pomocą skanera, należy zwrócić uwagę na ustawienie opcji w "opcjach globalnych" (tryb programowanie): czy kasa ma kontrolować poprawność kodu EAN (opcja nr 8 w Opcjach Globalnych), jaki typ kodu wagowego ma być obsługiwany przez kasę (opcja nr 11 w Opcjach Globalnych). Sposób konfiguracji opcji opisano w rozdziale 4.6. Dopuszczalne wartości ustawień opcji 11 (kodów ważonych) opisano w następnym rozdziale.

3.2.1. Kody ważne

Jeśli w sklepie zastosowano elektroniczne wagi metkujące, które w kodzie kreskowym mogą kodować numer PLU ważonego towaru, jego wagę lub cenę, a kasa współpracuje ze skanerem, należy odpowiednio skonfigurować opcję nr 25 w "opcjach globalnych" w trybie programowania kasy (rozdz. 4.6), aby czytnik bezbłędnie identyfikował kody wydrukowane przez elektroniczną wagę metkującą.

W poniższej tabeli przedstawiono sposoby konfiguracji kodu wagowego dla kasy. Wartość 0 wyłącza obsługę kodów wagowych, umożliwiając identyfikację towaru przy użyciu kodu EAN13 rozpoczynającego się od cyfry 2 tak, jak według każdego innego kodu EAN. Ponadto dopuszczalne są wartości flagi:

Wartość	EAN/JEAN	PLU (ilość znaków)	Waga (ilość znaków)
1	2XCCCCAWWWWB	CCCC (4)	WWWWW (5)
3	2XCCCCCWWWWB	CCCC (5)	WWWWW (5)
4	2XDCCCCWWWWB	CCCC (4)	WWWWW (5)
5	2XDDCCCWWWWB	CCC (3)	WWWWW (5)

Wartość	EAN/JEAN	PLU (ilość znaków)	Cena (ilość znaków)
6	2XCCCCCXPPPB	CCCC (5)	PPPP (4)
7	2XCCCCAPPPPB	CCCC (4)	PPPP (5)
8	2XCCCCPPPPPB	CCCC (5)	PPPP (5)
9	2XCCCCPPPPPB	CCCC (4)	PPPPP (6)
10	23CCCCAPPPPB 24CCCCAPPPPB 27CCCCAWWWWB 29CCCCAWWWWB	CCCC (4)	PPPP (5)

gdzie:

X – dowolna cyfra

C – cyfra wewnętrznego kodu towaru

W – cyfra liczby oznaczającej masę / ilość towaru (z dokładnością do 1 kg)

P – cyfra liczby oznaczającej cenę towaru (z dokładnością do 1 grosza)

A – cyfra kontrolna wartości masy / ilości lub ceny

B – cyfra kontrolna kodu EAN

Każdy kod EAN8 bądź EAN13 z 2- lub 5-cyfrowym rozszerzeniem może być używany do identyfikacji towarów nie podlegających sprzedaży z wagi.

Ustawienie odpowiedniej wartości flagi najlepiej skonsultować z serwisantem.

Ważne jest, że cyfry CCCCC wewnętrznego kodu towaru muszą być **kodek krótkim** kasy, czyli kodek o ograniczonej wartości maksymalnej. Dla kasy Bravo kodami krótkimi są kody z zakresu od 1 do 2412 (opis w rozdz. 4.3). W kasie programowane są tylko kody towarów (CCCCC) bez identyfikatora kodu ważonego (2X, 23,24, 27, 29).

3.3. Podłączanie wagi

Kasa może współpracować z elektroniczną wagą sklepową. Gniazdo do podłączenia wagi znajduje się w lewej bocznej ścianie kasy – gniazdo to jest zamienne: waga, czytnik lub komputer. Doboru wagi powinien dokonać uprawniony serwisant. Po podłączeniu wagi w trybie PROGRAMOWANIE należy ustawić właściwe urządzenie współpracujące. Kasę należy również skonfigurować do współpracy z danym typem wagi. Służą do tego odpowiednie flagi w opcjach globalnych (PROGRAMOWANIE).

3.4. Podłączanie komputera

Kasa **Bravo** posiada możliwość współpracy z komputerem. Do podłączenia kasy z komputerem niezbędny jest specjalny przewód połączeniowy. Należy pamiętać o ustawieniu w trybie PROGRAMOWANIE, (poz. 5) urządzenia współpracującego na KOMPUTER. W opcjach globalnych należy ustawić właściwą prędkość transmisji – taką samą jak w komputerze (domyślnie ustawione jest 9600). Długość przewodu nie powinna przekraczać 15 m.

3.5. Podłączenie i współpraca z terminalem płatniczym EFT

Do kasy Bravo można podłączyć terminal płatniczy EFT. Terminal ten realizuje płatności kartami płatniczymi. Preferowanym urządzeniem jest terminal Trintech COMPACT 9000i, współpracujący z Centrum Rozliczeniowym PKO S.A. Dzięki połączeniu kasy Bravo z terminalem zakończenie paragonu przy płatności kartą płatniczą powoduje skomunikowanie się kasy z terminalem, przesyłana jest od razu do niego informacja z kwotą do zapłaty (wyeliminowana możliwość pomyłki przy przepisywaniu kwoty z paragonu do terminala oraz przyspieszona sama transakcja). Dalszy sposób obsługi terminala znajdzie Użytkownik w Instrukcji Obsługi terminala. Po pozytywnie zakończonej płatności, terminal przesyła do kasy potwierdzenie, co automatycznie koń-

czy paragon. Jeśli terminal płatniczy nie jest wyposażony we własną drukarkę, kasa wydrukuje potwierdzenie płatności kartą płatniczą w dwóch kopiach. Na jednej z nich klient powinien złożyć podpis identyczny z podpisem na karcie.

Podłączenia terminala do kasy powinien dokonać uprawniony serwisant, posiadający uprawnienia na serwisowanie kas Bravo oraz terminali płatniczych.

Podłączenia należy dokonać przy wyłączeniu zasilania tak kasy, jak i terminala płatniczego. Do podłączenia służy złącze RS232 w lewej bocznej ścianie kasy (rozdz. 2.5). Po podłączeniu terminala konieczne jest ustawienie urządzenia współpracującego na terminal EFT (rozdz. 4.5).

3.6. Podłączanie szuflady

Aby podłączyć kasę do pieniędzy (szufladę) do kasy BRAVO konieczny jest specjalny przewód połączeniowy z układem wyzwalającym elektromagnes szuflady. Szufladę podłącza się do złącza RS232. Doboru szuflady oraz pierwszego podłączenia powinien dokonać uprawniony serwisant.

3.7. Wymiana papieru

Wymiana papieru jest czynnością, którą użytkownik dość często będzie wykonywał podczas pracy z kasą, dlatego bardzo uważnie powinien przeczytać ten punkt instrukcji obsługi, aby szybko i bez problemu wykonywać tę operację.

W podrozdziale tym zostanie opisana procedura wymiany papieru w kasie BRAVO. *Koniec papieru* sygnalizowany jest komunikatem na wyświetlaczu obsługi oraz przerywanym sygnałem dźwiękowym. Komunikatu tego nie da się skasować wcześniej niż po założeniu nowych rolki papieru. Umieszczenie czujników papieru powoduje, że papier zużywany jest do końca. W rolkach papieru dostarczanych przez producenta zbliżanie się do końca rolki sygnalizowane jest kolorowym paskiem.

Nie zawsze jest potrzeba wymieniania obydwu rolek papieru równocześnie (ze względu na różną ich długość)

Aby wymienić rolki papieru na nowe należy:

- Otworzyć pokrywę mechanizmu drukującego;

- za pomocą przycisku  wysunąć resztkę papieru z mechanizmu drukującego, równocześnie wysuwają się oba paski papieru;
- zdjąć szpulę z kopią paragonu
- z rolki odwijacza usunąć pozostałą po starym papierze rolkę, na której nawinięty był papier;
- odwinąć nową rolkę papieru;
- wsunąć początek papieru do właściwego otworu wejścia papieru w mechanizmie drukującym przewlekając papier przez czujniki papieru, papier samoczynnie zostanie podciągnięty. To samo zrobić z drugą rolką papieru;

- za pomocą klawisza  podciągnąć papier tak, aby po stronie wyjścia papieru wysunęło się ok. 15 cm;

- założyć początek kopii na szpulę nawijania kopii, wsuwając koniec papieru w szczelinę w szpulce i nawijając kilka zwoi. Umieścić szpulę nawijania kopii na widełkach nawijacza;



- Przyciskiem przesunąć trochę papieru sprawdzając poprawność obiegu papieru na nawijacz;
- Zamknąć pokrywę mechanizmu drukującego, przytrzymując lewy pasek papieru, aby po zamknięciu pokrywy znalazł się w szczelinie wyjścia papieru;



- Klawiszem skasować komunikat: *Brak papieru*.

W przypadku niewłaściwego wciągnięcia papieru lub niepoprawnego jego przebiegu przez mechanizm drukujący, można podnieść dźwignię zwalniającą docisk papieru, znajdującą się po prawej stronie mechanizmu drukującego. Po poprawieniu obiegu papieru dźwignię należy opuścić do pozycji pierwotnej.

UWAGA!!!

Jeśli wymiana papieru odbywać się będzie w pozycji wiszącej (na pasku "na ramię"), zaleca się wcześniejsze wysunięcie plastikowej ręczki do przenoszenia kasy, aby otwarta pokrywa drukarki oparła się na niej (zabezpieczając przed wyłamaniem zawiasów pokrywy). We wnętrzu otwartej pokrywy można na czas wymiany papieru położyć wyjmowane części (rolki, szpulę nawijacza).

3.8. Mechanizm starzenia kodów PLU

Kasa BRAVO ma możliwość kontroli kodów, które nie były używane w określonym zakresie czasu. W Opcjach Globalnych (PROGRAMOWANIE) opcja nr 13 **Czas starzenia PLU** - jest możliwość określenia w tygodniach czasu, po którym towar jeśli nie zostanie sprzedany jest zaznaczony jako nieużywany (martwy kod). Okres kontroli starzenia można ustawiać od 1 do 52 tygodni. Po wpisaniu cyfry ilości tygodni pokaże się na wyświetlaczu data, kiedy nastąpi kolejne starzenie kodów. Podczas wykonywania Raportu Dobowego zerującego w tym właśnie dniu nastąpi przeszukanie bazy PLU i oznaczenie towarów, które nie były sprzedawane w kontrolowanym okresie.

Pozycja 10 w PROGRAMOWANIU, to opcja: *Usuw kod niewyż.* – w funkcji tej możemy przeglądać na wyświetlaczu kody PLU które nie były używane jak również możemy usunąć z bazy PLU te towary które uznamy za niepotrzebne w bazie i zrobimy w niej miejsce na nowe towary. Możemy również wykonać wydruk zestawiającego towary martwe.

Jeśli wartość czasu starzenia zostanie ustawiona na 0, to mechanizm kontroli starzenia zostaje wyłączony.

4. PROGRAMOWANIE KASY BRAVO

Zaprogramować kasę, oznacza przystosować ją do potrzeb sprzedawcy w danym sklepie. Przed przystąpieniem do programowania należy dokładnie zapoznać się z parametrami kasy, jej możliwościami, aby po zaprogramowaniu obsługa tej kasy była najprostsza, gdyż każda sprzedaż będzie odbywać się za pomocą tej kasy, więc sprzedawca musi dość szybko operować klawiaturą i prowadzić sprzedaż.

Aby programowanie kasy było możliwe należy przestawić kasę w tryb PRO-



GRAMOWANIE (sekwencja:). Przy każdym programowaniu opisane są również warunki, jakie należy spełnić, aby móc oprogramować (zmienić) daną funkcję.

Programować kasę można manualnie, używając klawiatury, lub z komputera, wykorzystując ze specjalnych programów i łącza komunikacji szeregową RS232.

4.1. Programowanie: (1) Tekst Reklamowy

Kasa ma możliwość drukowania tekstu reklamowego (komercyjnego) pod każdym paragonem. Przykładowe teksty reklamowe zostały zawarte w programie kasy i tylko spośród nich można dokonać wyboru drukowanego tekstu.

Zmienić tekst reklamowy można w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) bez konieczności wykonywania wcześniej żadnych raportów jedynie z klawiatury kasy (nie można takiego wyboru dokonać z poziomu komputera!).

Dostępne są następujące pozycje:

0 – brak tekstu

- Tekst nr 1:** Dziękujemy za zakupy!
- Tekst nr 2:** Dziękujemy! Zapraszamy!
- Tekst nr 3:** Zapraszamy ponownie!
- Tekst nr 4:** Zakupy u nas to dobry wybór!
- Tekst nr 5:** Wesołych Świąt!



Instrukcja programowania: (tryb programowania:):



(lub za pomocą klawiszy



i przejść do pozycji nr 1 i

nacisnąć klawisz OK GOTÓWKA) - wejście w tryb programowania tekstu reklamowego,

następnie za pomocą klawiszy KOD i CENA A/a wybrać odpowiednią pozycję – na wyświetlaczu pokaże się numer wybranej pozycji. Wybraną pozycję zatwierdzamy

klawiszem OK GOTÓWKA. Po ponownym wejściu do funkcji programowania tekstu

reklamowego - sekwencja: 1STU, OK GOTÓWKA, RAB.KW., i naciśnięciu klawiszy F, WYSUW WYDRUK, nastąpi wydruk wybranego tekstu reklamowego.

4.2. Programowanie: (2) Działy Towarowe

Kasa ma możliwość oprogramowania 42 Działów Towarowych. W działy można grupować artykuły PLU (np. NABIAŁ, PIECZYWO). Grupowanie towarów w działy ma charakter jedynie statystyczny: można wykonać raport obrotów danego działu, przez co otrzymujemy informacje o utarg np. na pieczywie, bez podziału na poszczególne asortymenty (towary). Każdy Dział Towarowy ma jedynie zaprogramowaną nazwę (od 2 do 18 znaków opisu).

Programowania działów towarowych można dokonać zarówno z klawiatury jak i z komputera.

Instrukcja programowania:

Tryb pracy PROGRAMOWANIE, naciskamy klawisze:   (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr 2 i nacisnąć ) – wejście do programowania Działów Towarowych. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Numer działu:

Wybieramy numer działu który chcemy oprogramować: np.  i zatwierdzamy klawiszem  lub za pomocą klawiszy  i  odnaleźć żądany dział. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Dział: 3
Dział 3

W dolnej linii wyświetlana jest aktualnie zaprogramowana nazwa działu. Za pomocą

klawiszy alfanumerycznych, lub   wchodzimy w tryb programowania nazwy - na wyświetlaczu pojawia się migający kursor. Wpisujemy nazwę korzystając z klawiszy alfanumerycznych (opisane ich funkcje zostały w rozdziale **Klawiatura - opis znaczenia klawiszy**).

Po wpisaniu nazwy zatwierdzamy ją klawiszem . Po ponownym naciśnięciu klawisza  wychodzimy z programowania z zatwierdzeniem wprowadzonych zmian, natomiast po naciśnięciu  nastąpi pytanie:

Czy zatwierdzić
wprow. zmiany?

Klawiszem  zatwierdzamy, klawiszem  wychodzimy bez zatwierdzania wprowadzonych zmian.

4.3. Programowanie: (3) Artykuły PLU oraz opakowania

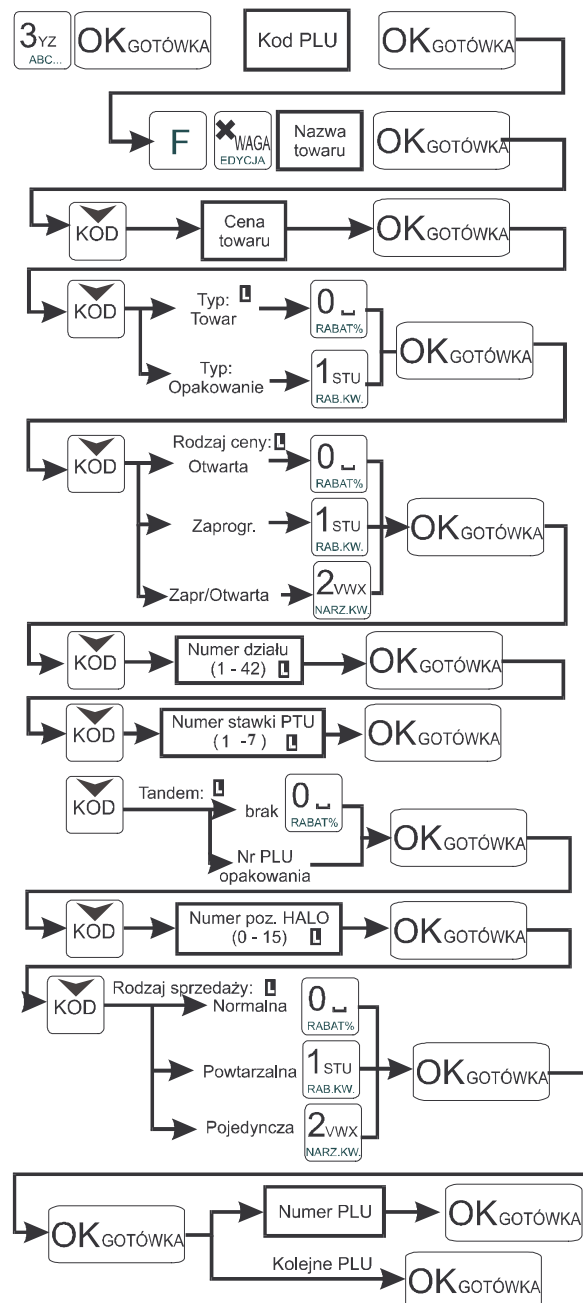
Kasa w zależności od długości zaprogramowanych nazw towarów oraz rodzaju kodów może mieć zaprogramowane ok. 2500 różnych towarów. Każdy towar może mieć nazwę liczącą od 2 do 18 znaków (zarówno liter jak i cyfr), zaprogramowany kod wybierany z klawiatury lub odczytywany skanerem. **NIE MOŻNA ZAPROGRAMOWAĆ DWÓCH TOWARÓW O IDENTYCZNYCH NAZWACH! W kodzie towaru może mieścić się od 1 do 18 cyfr.**

W kasie Bravo rozróżnia się dwa rodzaje kodów: **kody krótkie i kody długie**. **Kody krótkie** stosuje się najczęściej do prostej identyfikacji towarów dla sprzedaży ręcznej. Kody te charakteryzują się ograniczoną maksymalną wartością - od 1 do 2412 oraz ignorowaniem zer nieznaczających, co oznacza, że podając, np. 003 kasa przyjmie kod towaru o nr 3. Powyżej tych wartości kasy będą identyfikować już kod jako **kod długi** (np. kod kreskowy EAN). Kody długie przyjmują wszystkie cyfry a zera nieznaczające nie są ignorowane. Oznacza to, że nie można identyfikować kodu np. 000002 jako nr 2. Aby dokonana została identyfikacja muszą być przekazane wszystkie cyfry kodu.

Niezależnie czy kod będziemy wpisywać z klawiatury, czy czytywać skanerem, działanie kasy będzie identyczne. Każdy towar musi mieć również zaprogramowaną stawkę PTU, może mieć zaprogramowaną cenę, deklarację rodzaju ceny, przyporządkowanie do któregoś z istniejących Działów Towarowych.

Wraz z artykułami PLU programuje się również **opakowania**. Jeśli programowany towar ma być opakowaniem zwrotnym to po ustawieniu Typu PLU na OPAKOWANIE niedostępne są opcje: przypisania do Działu, przypisania do stawki PTU. **Cena musi być zaprogramowana**. Sprzedaż takiego artykułu jest możliwa po podłączeniu go jako tandemu do towaru nadrzędnego, lub jako samodzielnego towaru. Zarówno sprzedaż jak i zwrot takiego towaru (opakowania) drukowane jest pod paragonem fiskalnym. Gospodarka opakowaniami prowadzona jest w oddzielnych raportach. Zaprogramowana nazwa takiego opakowania drukowana jest **tylko** na raporcie opakowań zwrotnych, natomiast podczas sprzedaży i zwrotów drukowany jest deskryptor: **Opak. zwr.** i numer PLU pod jakim opakowanie zostało zaprogramowane.

Schemat programowania PLU:



Podczas programowania PLU w poszczególnych opcjach dostępne są następujące wartości:

Typ PLU:

0.Towar

1.Opakowanie

Rodzaj ceny:

0.Otwarta - cenę towaru podczas sprzedaży należy podać z klawiatury

1.Zaprogramowana - towar można sprzedawać tylko z ceną zaprogramowaną

2.Zapr/Otwarta - towar ma cenę zaprogramowaną, ale podczas sprzedaży można podać dowolną cenę z klawiatury

Dział

(można wybrać dowolny dział spośród zaprogramowanych)

Stawka PTU

1. PTU=xx,xx% A

2. PTU=xx,xx% B

Itd. Przy stawkach nieoprogramowanych widnieje napis: nieużywany

Tandem

Op: brak (po wejściu do edycji listy, można za pomocą strzałek odnaleźć żądane opakowanie w bazie towarowej).

HALO

H[1] = xxxxxxxx,xx

Itd.

Rodzaj sprzedaży

0.Normalna - dla sprzedaży danego towaru nie wprowadza się żadnych obostrzeń ani zezwoleń.

1.Powtarzalna - po sprzedaży danego towaru naciskając tylko klawisz KOD można sprzedać jeszcze raz ten towar z wcześniej podaną ceną

2.Pojedyncza - po sprzedaży danego towaru nastąpi automatyczne zamknięcie paragonu, domyślnie zapłata przyjmowana jest jako gotówka.

Przy w/w opcjach w prawym górnym rogu wyświetlacza obsługi wyświetlany jest znak:

 Oznacza on możliwość wyboru parametru z listy. Po naciśnięciu klawiszy   możemy wybrać jedną z dostępnych wartości (poruszając się po nich klawiszami  ) i wybraną wartość zatwierdzić klawiszem .

Zaprogramować nowy artykuł PLU można w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) z klawiatury (Programowanie, poz. 3) oraz z komputera. Przy programowaniu nowych artykułów „pomiędzy paragonami” jest konieczne przestawianie kasy w tryb Programowanie.

Aby zmienić nazwę zaprogramowanego już artykułu PLU, lub zmienić stawkę PTU przyporządkowaną do artykułu należy wcześniej wykonać raport dobowy (RAPORTY ZERUJĄCE poz. 6) zerujący oraz raport zerujący obrotów (danego) PLU. Wykonywanie takiego raportu opisano w rozdziale 6.3 niniejszej instrukcji. Dopiero po wykonaniu tych raportów będzie możliwa zmiana nazwy lub stawki PTU.

Zmiana innych opcji przy programowaniu PLU (cena, tablica HALO, rodzaj ceny, rodzaj sprzedaży, przyporządkowanie do działu) – w dowolnym momencie pracy (zamknięty paragon) z klawiatury lub z komputera (PROGRAMOWANIE, poz. 3)

Instrukcja programowania artykułów PLU z klawiatury (tryb PROGRAMOWANIE):

3 YZ OK GOTÓWKA (lub za pomocą klawiszy KOD i CENA A/a) przejść do pozycji nr 3 i

naciśnąć OK GOTÓWKA – wejście w tryb programowania artykułów PLU. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Kod PLU :

1 STU OK GOTÓWKA - weszliśmy do programowania kodu PLU numer 1. Można teraz

wpisać nazwę towaru. F WAGA EDYCJA - wejście do edycji nazwy – na wyświetlaczu pojawia się migający kursor w miejscu gdzie będziemy wpisywać nazwę. Korzystając z liter naniesionych na poszczególne klawisze wpisujemy nazwę towaru. Jeśli wpisemy

już całą nazwę artykułu naciskamy klawisz OK GOTÓWKA - wychodzimy z edycji nazwy artykułu.

UWAGA!

Kasa kontroluje unikalność nazwy! NIE MOŻNA ZAPROGRAMOWAĆ DWÓCH TOWARÓW O IDENTYCZNYCH NAZWACH! Unikalność nazwy sprawdzana jest co do znaków alfanumerycznych (niezależnie od ich wielkości). Teraz należy zaprogramować ustawienia dla artykułu. Programuje się je w następującej kolejności:

Po naciśnięciu klawisza KOD pojawia się na wyświetlaczu komunikat:

Cena
CENA = 0,00 zł

Można zaprogramować cenę towaru. Należy podać cenę używając klawiatury

numerycznej i zatwierdzić klawiszem OK GOTÓWKA.

Po naciśnięciu klawisza KOD pojawia się na wyświetlaczu komunikat:

Typ PLU :
0. Towar

Można zadeklarować, czy programowane PLU jest towarem (należy nacisnąć: 0 RABAT%)

czy opakowaniem (należy nacisnąć 1 STU RAB.KW.) i zatwierdzić klawiszem OK GOTÓWKA.

Znaczek L w prawym górnym rogu wyświetlacza wskazuje, że po naciśnięciu

klawiszy F WAGA EDYCJA dostępne wartości można wybrać z listy (poruszając się po niej

klawiszami KOD i CENA A/a i zatwierdzeniu żądanej wartości klawiszem OK GOTÓWKA),

Po naciśnięciu klawisza KOD pojawia się na wyświetlaczu komunikat:

Rodz. ceny
1. otwarta

Można zadeklarować rodzaj ceny dla PLU: otwarta (należy wybrać 0 RABAT%), zaprogramowana (należy wybrać 1 STU RAB.KW.), lub zaprogramowana / otwarta (należy wybrać 2 VWX NARZ.KW.)

Dostępne wartości również można wybrać z listy.

Po naciśnięciu klawisza KOD pojawia się na wyświetlaczu komunikat:

Dział
1: Nazwa działu

Należy zadeklarować, do jakiego działu należeć będzie PLU. Można wpisać numer działu, lub wejść do edycji listy i wybrać żądany dział, zatwierdzając go klawiszem

OK GOTÓWKA

Po naciśnięciu klawisza KOD pojawia się na wyświetlaczu komunikat:

Stawka PTU
PTU = 22.00 %

Należy wpisać numer stawki (A = 1, B = 2, C = 3 itd.) i zatwierdzić klawiszem

OK GOTÓWKA, lub wejść do edycji listy, wybrać żądaną stawkę i zatwierdzić klawiszem

OK GOTÓWKA.

Po naciśnięciu klawisza KOD pojawia się na wyświetlaczu komunikat:

Tandem :
0. brak

W tej opcji deklarujemy, czy do towaru dołączamy opakowanie. Można wpisać numer opakowania, bądź wchodząc do edycji listy wybieramy opakowanie spośród wszystkich zaprogramowanych w bazie towarowej opakowań. Po wybraniu (lub wpisaniu numeru)

opakowania zatwierdzamy wybór klawiszem OK GOTÓWKA.

Po naciśnięciu klawisza KOD pojawia się na wyświetlaczu komunikat:

Hal o
H [0] = 0 . 0 0 z 1

Możemy przypisać towar do tablicy HALO (ograniczenia maksymalnej ceny sprzedaży towaru), spośród wartości zaprogramowanych. Należy wpisać numer pozycji HALO, lub wchodząc do edycji listy wybrać dostępną wartość i zatwierdzić klawiszem

OK_{GOTÓWKA}

Po naciśnięciu klawisza  pojawia się na wyświetlaczu komunikat:

Rodz . sprzed .
0 . Normalna

Deklarujemy, jak można sprzedawać dany towar. Można ustawić jako sprzedawcę:

normalną (klawisz  _{RABAT%}), powtarzalną (klawisz  _{STU RAB.KW.}) lub pojedynczą (klawisz  _{VWX NARZ.KW.})

Towar został oprogramowany. Całkowite zaprogramowanie towaru w bazie towarowej

kasy nastąpi po naciśnięciu klawisza , lub odczytaniu z innego artykułu

kodu za pomocą skanera. Jeśli zostanie naciśnięty klawisz  na wyświetlaczu pojawi się pytanie:

Czy zatwierdzić
wprow . zmiany?

Klawiszem  zatwierdzamy, klawiszem  wychodzimy bez zatwierdzania wprowadzonych zmian.

Podczas programowania opcji w PLU naciskając klawisze  i  można przeglądać wszystkie opcje na wyświetlaczu klienta. Jeśli jesteśmy w trybie przeglądania

opcji, naciskając klawisz  można wyjść z trybu programowania PLU zachowując zmiany.

Aby usunąć zaprogramowany towar, należy:

 _{YZ ABC...}  (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr 3 i

nacisnąć  – wejście w tryb programowania artykułów PLU. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

K o d P L U :

Wpisać kod usuwanego towaru i zatwierdzić klawiszem  - wejście do

programowania kodu PLU o wpisanym numerze. Sekwencja klawiszy:   - generuje pytanie:

U s u n a ć t o w a r ?

Klawiszem  potwierdzamy usunięcie towaru, klawiszem  _{USUN} mamy możliwość zrezygnowania z usunięcia.

4.4. Programowanie: (4) Kasjerzy

W kasie **BRAVO** istnieje możliwość zaprogramowania ośmiu różnych kasjerów. Każdy z nich będzie identyfikowany numerem oraz własnym kodem cyfrowym (od 1 do 4 cyfr) tzw. hasłem kasjera. Każdy kasjer będzie też posiadał opis (może to być np. imię). Przy każdym włączeniu kasy lub przejściu do innego trybu pracy kasa będzie pytać o kod (hasło) kasjera. Należy wówczas wpisać kod kasjera i nacisnąć klawisz

OK_{GOTÓWKA}

UWAGA! Jeśli nie ma zaprogramowanego żadnego kasjera, kasa nie będzie kontrolować kodu kasjera, zezwalając na dostęp do wszystkich funkcji kasy. Prowadzona sprzedaż nie będzie przypisana do żadnego kasjera, nie będzie również możliwości wykonania raportu obrotów kasjerów.

Programowania kasjerów można dokonać z klawiatury w trybie PROGRAMOWANIE. Programowania kasjerów z komputera można dokonać tylko w trybie nefiskalnym.

Instrukcja programowania:

 _{JKL CZEK}  (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr 4 i

nacisnąć  – wejście do funkcji programowania kasjerów. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

N u m e r k a s j e r a :

Należy wpisać numer kasjera którego chcemy oprogramować np. 1 i zatwierdzamy

klawiszem , lub wybieramy numer kasjera z listy za pomocą klawiszy

 i  _{A/a}. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Kasjer nr 0
nieoprogram.

Za pomocą klawiszy  wchodzimy do edycji nazwy kasjera - pojawia się migający kursor. Wpisujemy nazwę (opis) kasjera korzystając z klawiatury alfanumerycznej. Po wpisaniu nazwy zatwierdzamy klawiszem . Na wyświetlaczu pojawia się napis:

Kasjer: opis
HASŁO:

Teraz wpisujemy cyfrowe hasło, jakim programowany kasjer będzie się logował do kasy. Hasło może mieć od 1 do 4 cyfr. Po wpisaniu hasła zatwierdzamy je klawiszem



Kasa przechodzi do programowania następnego kasjera. Jeśli chcemy

wyjść z programowania kasjerów naciskamy jeszcze raz klawisz:



Zaprogramowane ustawienia kasjerów można wydrukować używając funkcji



będąc w trybie programowania kasjerów. Na wydruku nie będą widoczne hasła zaprogramowanych kasjerów. Wydruku zaprogramowanych kasjerów wraz z ich hasłami może dokonać uprawniony serwisant lub zaprogramowany OPERATOR.

Jeśli chcemy usunąć zaprogramowanego wcześniej kasjera, to po wejściu do programowania kasjerów (PROGRAMOWANIE, 4) i odszukaniu (za pomocą klawiszy

 i 

lub numer kasjera i ) żadanego kasjera (będzie widoczny

jego opis na wyświetlaczu) naciskamy klawisze   - kasjer (opis wraz z hasłem) zostanie usunięty.

Jeśli podczas wpisywania hasła użyjemy niewłaściwych znaków (innych od cyfr) lub jeśli dla jakiegoś kasjera wpisujemy hasło które już wcześniej było zaprogramowane dla innego kasjera, kasa zgłosi błąd pokazując na wyświetlaczu informację: „Błędny kod

kasjera” – należy klawiszem  skasować błąd i wprowadzić inne (poprawne) hasło.

Jeśli zapomnimy jakie hasło zostało zaprogramowane (i tym samym nie mamy możliwości uruchomienia kasy i przeprogramowania kasjerów) **należy wezwać serwisanta aby ustawił kasę w tryb serwisowy i zrobił wydruk ustawień kasjerów.** Na wydruku tym oprócz nazw kasjerów będą widoczne ich hasła. Jeśli w kasie zaprogramowany jest OPERATOR i kasa pracuje pod jego nadzorem (zalogowany operator), wówczas na wydruku ustawień kasjerów będą widoczne kody kasjerów.

4.5. Programowanie: (5) Urządzenia współpracujące

Funkcja ta określa, z jakim urządzeniem zewnętrznym kasa w danej chwili ma współpracować. Może współpracować z:

1. Komputer
2. Skaner
3. Waga
4. Terminal EFT

Aby ustawić właściwe urządzenie należy wejść do trybu programowania urządzenia

naciskając:   (lub za pomocą klawiszy  lub  odnaleźć

właściwą pozycję i nacisnąć ). Na wyświetlaczu pojawi się numer i

nazwa aktualnie ustawionego urządzenia zewnętrznego. Za pomocą klawiszy  lub

 wybrać właściwe urządzenie i nacisnąć klawisz  - urządzenie zostanie zatwierdzone i kasa wyjdzie z trybu programowania urządzenia współpracującego.

4.6. Programowanie: (6) Opcje Globalne

W funkcji Opcje Globalne ustawia się szereg opcji (flag), które odpowiednio konfiguruje działanie kasy. Ustawienia te (dobrze skonfigurowane) mogą bardzo pomóc obsługującemu w codziennej pracy z kasą.

Nazwy i kolejność Opcji oraz wyjaśnienie, co oznaczają:

Nr	Nazwa – opis	Dozwolone wartości
1	Wymagany RAZEM – przed naciśnięciem płatności musi być wciśnięty klawisz RAZEM	0 – nie wymagany 1 – wymagany
2	Drukuj RAZEM – każde wciśnięcie klawisza RAZEM spowoduje wydrukowanie podsumowania pozycji na paragonie	0 – nie drukowane 1 – drukowane
3	Druk udział działu – na raporcie obrotów działów drukowany będzie procentowy udział tego działu w całkowitej sprzedaży	0 – brak druku 1 – druk
4	Druk udział PLU – na raporcie obrotów PLU drukowany będzie procentowy udział tego towaru w sprzedaży	0 – brak druku 1 – druk
5	Druk kod PLU – na wydruku zestawienia towarów oraz raporcie PLU i opakowań oprócz nazwy drukowany będzie numer PLU towaru lub opakowania	0 – brak druku 1 – druk
6	Druk dział PLU – na wydruku zestawienia towarów oraz raporcie PLU dla każdego towaru drukowany będzie numer działu do którego przypisano towar	0 – brak druku 1 – druk

Nr	Nazwa – opis	Dozwolone wartości
7	Dozw. R. Ob. PLU – zezwolenie na wykonanie raportu obrotów PLU z klawiatury	0 – zabroniony 1 – dozwolony
8	Kontrola EAN – załącza lub wyłącza kontrolę poprawności sum kontrolnych czytanego skanerem kodu kreskowego EAN wg zaleceń Państwowego Instytutu Normalizacyjnego	0 – wyłączona 1 – włączona
9	Podśw. Z akum. – w zależności od ustawienia flagi podczas pracy z akumulatora kasa będzie podświetlać lub wygasi podświetlenie wyświetlacza dla obsługi	0 – brak podświetlania 1 – podświetlanie
11	Typ kodu wagowego – określa, do jakiego kodu wagowego został skonfigurowany skaner	0 – wyłączona obsługa patrz pkt 3.2 str. 15
12	Typ wagi – określa rodzaj (typ) wagi, jaka została podłączona do kasy	0 – Medesa 1 – Angel
13	Czas starz PLU – w tygodniach określa czas, po jakim kasa ma oznaczyć nieużywane towary	0 – brak kontroli 1 – 52 – ilość tygodni
14	Prędkość transmisji do PC – określa prędkość transmisji między kasą a komputerem	2400 – 2400 bodów 4800 – 4800 bodów 9600 – 9600 bodów
15	Czas aut. wył. - definiowany przez użytkownika czas, po którym kasa samoczynnie się wyłączy jeśli nie będzie używana (tylko przy pracy z baterii wewnętrznej – opcja).	od 1 do 255 (min)
16	Jakość druku - opcja pozwala na ustawienie jakości druku na paragonach	od 0 – 15 (10)
17	Blokada załączania - blokowanie załączania kasy tylko klawiszem C. Po ustawieniu opcji na 1 załączanie kasy jest możliwe po naciśnięciu ciągu klawiszy 026C	0 - blokada wyłączona 1 - blokada załączona
18	Szuflada aktywna - włączenie opcji otwierania szuflady zewnętrznej poprzez złącze RS	0 - brak szuflady 1 - otwieranie szuflady
19	Szybka sprzedaż - przestawienie kasy w specjalny tryb sprzedaży towarów - opis w rozdziale 5.3	0 - sprzedaż normalna 1 - szybka sprzedaż
20	Blokada bufora klawiatury – włączenie opcji spowoduje, że kasa nie będzie przyjmować do „kolejki” poleceń z klawiatury przed wykonaniem poprzednich poleceń.	0 – wyłączona 1 – włączona
21	Drukuj EURO – deklaracja, czy przeliczenia ze złotych na EURO mają być drukowane pod paragonem w przypadku użycia przelicznika EURO w trakcie paragonu	0 – brak druku 1 - drukowanie

W kolumnie Dozwolone wartości czcionką **pogrubioną** zaznaczono wartości zaprogramowane w kasie domyślnie

Konfiguracji opcji można dokonać w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) – tryb PROGRAMOWANIE

Instrukcja programowania opcji globalnych:

  (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr 6 i

nacisnąć  – wejście do programowania opcji globalnych. Na wyświetlaczu pokazuje się komunikat:

Numer opcji:

wpisujemy numer żądanej opcji i zatwierdzamy klawiszem , lub za

pomocą klawiszy  i  przechodzimy do żadanego numeru opcji. Na wyświetlaczu pokazywany jest numer wybranej opcji, jej nazwa, oraz w dolnej linii wyświetlacza aktualnie ustawiona wartość. Za pomocą klawiatury numerycznej możemy zmienić wartość opcji (dopuszczalne wartości przedstawione są w tabeli opcji

globalnych). Wpisaną wartość opcji zatwierdzamy klawiszem . Kolejno w identyczny sposób przechodzimy do wszystkich dostępnych opcji, modyfikując je zgodnie z własnymi potrzebami. Po ustawieniu wszystkich opcji wychodzimy z

programowania opcji klawiszem . Za pomocą funkcji  będąc w trybie programowania opcji globalnych można wykonać wydruk zaprogramowanych opcji.

4.7. Programowanie: (7) Hasło operatora:

Wykonywanie raportów oraz programowanie na kasie może być ograniczone dla osób niepowołanych. Można zaprogramować czterocyfrowe hasło, które będzie kontrolowane podczas próby wejścia do trybów raportów lub programowania. Dopiero znajomość tego hasła zezwala na dostęp do trybów programowanie, raporty. Zaprogramowanie hasła załącza funkcję wymagania hasła OPERATORA. Jeśli chcemy zrezygnować z blokowania dostępu należy usunąć hasło operatora. Hasło operatora można zaprogramować (zmienić) w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) – tryb PROGRAMOWANIE.

Schemat programowania hasła operatora (tryb PROGRAMOWANIE):



Instrukcja programowania:

Jako kod dostępu do raportów możemy zaprogramować 4 cyfry hasła. Jeśli chcemy zaprogramować kod np. 4378 to programowanie będzie wyglądało w następujący sposób:

7 ABC ZWROT OK GOTÓWKA (lub za pomocą klawiszy KOD i CENA A/a przejść do pozycji nr 7 i nacisnąć OK GOTÓWKA) – wejście w tryb programowania hasła, następnie 4 JKŁ CZEK 3 YZ ABC... 7 ABC ZWROT 8 DEF WPLATA OK GOTÓWKA - wpisanie kodu, następnie OK GOTÓWKA - zatwierdzenie hasła i wyjście z programowania.
Hasło (kod operatora) musi się składać z czterech cyfr.

Usuwanie hasła operatora:

7 ABC ZWROT OK GOTÓWKA F C USUN OK GOTÓWKA

Hasło zostało usunięte.

4.8. Programowanie: (8) Rabaty i Narzuty

Podczas sprzedaży sprzedawca może dokonywać narzutów i rabatów zarówno na poszczególne artykuły jak i na cały paragon. Narzutu i rabatu można udzielić zarówno w sposób kwotowy (konkretna kwota) jak i procentowy. Wysokość narzutów i rabatów może być przypisana klawiszom domyślnie, w celu szybszej obsługi. Zaprogramować można maksymalną wartość rabatu / narzutu, jaki można udzielić, aby w przyszłości nie popełnić pomyłki.

Programowania można dokonać w dowolnym momencie pracy kasy (zamknij paragon!) zarówno z klawiatury jak i komputera – tryb PROGRAMOWANIE.

Instrukcja programowania:

8 DEF WPLATA OK GOTÓWKA (lub za pomocą klawiszy KOD i CENA A/a przejść do pozycji nr 8 i

nacisnąć OK GOTÓWKA) – wejście do programowania rabatów i narzutów. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Rabat % max :
0 . 0 0 %

Programujemy maksymalny rabat procentowy, jaki możemy udzielić na kasie - należy

wpisać wartość i zatwierdzić klawiszem OK GOTÓWKA. Wartość została zaprogramo-

wana. Naciskamy klawisz KOD. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Rabat %
0 . 0 0 %

Programujemy domyślny rabat procentowy, jaki będziemy udzielać na kasie - należy wpisać wartość i zatwierdzić klawiszem OK GOTÓWKA. Wartość została zaprogramo-

wana. Naciskamy klawisz KOD. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Narzut % max :
0 . 0 0 %

Programujemy maksymalny narzut procentowy, jaki możemy udzielać na kasie - należy

wpisać wartość i zatwierdzić klawiszem OK GOTÓWKA. Wartość została zaprogramo-

wana. Naciskamy klawisz KOD. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Narzut % :
0 . 0 0 %

Programujemy domyślny narzut procentowy, jaki możemy dodawać na kasie - należy

wpisać wartość i zatwierdzić klawiszem OK GOTÓWKA. Wartość została zaprogramo-

wana. Naciskamy klawisz KOD. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Rabat kwot . max :
0 . 0 0 zł

Programujemy maksymalny rabat kwotowy, jaki możemy udzielać na kasie - należy

wpisać wartość i zatwierdzić klawiszem OK GOTÓWKA. Wartość została zaprogramo-

wana. Naciskamy klawisz KOD. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Rabat kwot :
0 . 0 0 zł

Programujemy domyślny rabat kwotowy, jaki będziemy udzielać na kasie - należy wpi-

sać wartość i zatwierdzić klawiszem OK GOTÓWKA. Wartość została zaprogramowana.

Naciskamy klawisz KOD. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Narzut kwot . max :
0 . 0 0 zł

Programujemy maksymalny narzut kwotowy, jaki możemy dodawać na kasie - należy

wpisać wartość i zatwierdzić klawiszem OK GOTÓWKA. Wartość została zaprogramo-

wana. Naciskamy klawisz KOD. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Narzut kwot :
0.00zł

Programujemy domyślny narzut kwotowy, jaki możemy dodawać na kasie - należy

wpisać wartość i zatwierdzić klawiszem . Wartość została zaprogramowana. Wszystkie wartości rabatu i narzutu zostały oprogramowane. Za pomocą klawisza

 wychodzimy z programowania rabatów i narzutów. Będąc w opcji

programowania rabatów i narzutów można za pomocą funkcji   dokonać wydruku ustawień zaprogramowanych wartości rabatu i narzutu.

4.9. Programowanie: (9) Tablica HALO

W celu zabezpieczenia przed niefortunną pomyłką sprzedawcy polegającej na wpisaniu zbyt dużej ceny towaru istnieje możliwość oprogramowania Tablicy Halo – wpisujemy w niej w 15 pozycjach charakterystyczne maksymalne wartości cen jednostkowych (HALO). Potem, przy programowaniu artykułów PLU należy odwołać się do poszczególnych pozycji Tablicy HALO – tzn. przyporządkować numer HALO.

Programowania można dokonać w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) zarówno z klawiatury jak i komputera – tryb PROGRAMOWANIE. Instrukcja programowania Tablicy HALO (tryb PROGRAMOWANIE):

  (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr 9 i nacisnąć ).

Domyślnie w kasie zaprogramowane są następujące wartości:

[0]	0,00 zł	Brak kontroli HALO
[1]	2000000,00 zł	
[2]	1000000,00 zł	
[3]	500000,00 zł	
[4]	200000,00 zł	
[5]	100000,00 zł	
[6]	50000,00 zł	
[7]	20000,00 zł	
[8]	10000,00 zł	
[9]	5000,00 zł	
[10]	2000,00 zł	
[11]	1000,00 zł	
[12]	100,00 zł	
[13]	10,00 zł	
[14]	1,00 zł	
[15]		

Na wyświetlaczu pokazuje się pytanie:

Numer pozycji:

Można wpisać numer tabeli HALO i zatwierdzić klawiszem , lub za

pomocą klawiszy  i  przejść do żadanego numeru. Na wyświetlaczu pokaże się:

HALO [1] =
2 0 0 0 0 0 0 0 . 0 0 z ł

cyfra [1] oznacza numer pozycji tabeli HALO (od 1 do 15) natomiast kwota 2000000,00zł oznacza maksymalną wartość za jaką można sprzedać towar przyporządkowany do tej tabeli. Możemy wpisać dla tej tabeli np. kwotę 57.00 zł. Naciskamy

więc kolejno klawisze:   a następnie  - zaakceptowanie kwoty. Kwotę można podać z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku (groszy). Pozycja

nr 1 została oprogramowana. Przechodzimy do następnej (za pomocą klawiszy  i

 lub wpisując numer i potwierdzając klawiszem ) identycznie programujemy następne pozycje wpisując potrzebne maksymalne kwoty. Po

zaprogramowaniu ostatniej pozycji za pomocą klawisza  wychodzimy z programowania tablicy HALO. Aby wydrukować raport ustawień zaprogramowanych wartości HALO należy (w trybie programowania tablicy HALO) nacisnąć klawisze

 .

4.10. Programowanie: (10) Usuwanie kodów nieużywanych

Opcja ta pozwala na przeglądanie i ewentualne usuwanie z bazy PLU kodów, które nie były używane w okresie kontrolowanym przez mechanizm starzenia kodów towarowych.

Przeglądać nieużywane towary można w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) – tryb PROGRAMOWANIE, natomiast usunąć towar można po wykonaniu raportu zerującego dobowego oraz zerującego raportu obrotów danego towaru.

Instrukcja przeglądania i usuwania towarów (tryb PROGRAMOWANIE):

   (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji

nr 10 i nacisnąć  – wejście do opcji przeglądania i usuwania kodów

nieużywanych. Na wyświetlaczu pojawia się pierwszy znaleziony w bazie towarowej towar, który jest oznaczony jako nieużywany.

Za pomocą klawisza  możemy przejść do następnych, nieużywanych towarów. Jeśli chcemy usunąć z bazy PLU towar który jest właśnie wyświetlany na wyświetlaczu,

to wystarczy nacisnąć klawisze   - towar zostanie usunięty, wydrukowane zostanie potwierdzenie usunięcia towaru z bazy PLU. Jeśli niewykonano wcześniej raportu dobowego zerującego kasa zgłosi błąd.

4.11. Programowanie: (11) Numer kasy

Każda kasa może mieć zaprogramowany dowolny numer jednocyfrowy (z zakresu 0 – 9) wyróżniający tę kasę na wydrukach spośród innych pracujących w jednym sklepie. Numer ten drukowany jest w stopce na wszystkich paragonach fiskalnych.

Programowania można dokonać w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) zarówno z klawiatury jak i komputera – tryb PROGRAMOWANIE. Schemat programowania numeru kasy (tryb PROGRAMOWANIE):



Instrukcja programowania:

Wejście w tryb programowania numeru kasy:    (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr 11 i nacisnąć ).

Jedna cyfra z klawiatury numerycznej (przypisywany numer), np.  a potem

 - zatwierdzenie i wyjście z programowania. Kasie został przyporządkowany (zaprogramowany) numer 7. Będzie on drukowany na każdym paragonie.

Domyślnie kasa ma zaprogramowany numer 0.

4.12. Programowanie: (12) Nagłówek

Możemy zaprogramować maksymalnie 7 linii nagłówka paragonu. Nagłówek ten będzie drukowany na każdym wydruku wychodzącym z kasy. Powinny się tam znaleźć dane użytkownika: nazwa firmy, adres, itp. Nagłówek ten nie jest zapisywany do pamięci fiskalnej, może więc być modyfikowany również po fiskalizacji (po wykonaniu raportu dobowego zerującego). W każdej linii nagłówka można zaprogramować 18 znaków.

Instrukcja programowania:

   (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji

nr 12 i nacisnąć  - wejście w tryb programowania nagłówka. Na wyświetlaczu pokazuje się komunikat:

Linia 1:

Jeśli jest zaprogramowany jakiś nagłówek, w dolnej linii wyświetlacza pokaże się jego pierwsza linia.

Za pomocą klawiszy  i  przechodzimy do linii nagłówka którą chcemy

oprogramować. Klawiszami alfanumerycznymi, lub   wchodzimy do edycji linii – na wyświetlaczu pokazuje się kursor w miejscu gdzie akurat może być wpisywany tekst. Wcześniej wprowadzony tekst można poprawiać (dopisywać, przesuwać) lub należy go skasować (jeśli chcemy zmienić treść linii). Korzystając z liter, cyfr i znaków naniesionych na klawiszach wpisujemy żądany tekst, pamiętając o ilości znaków, jakie możemy zaprogramować w danym typie kasy. Po wpisaniu tekstu

w danej linii zatwierdzamy go klawiszem  - nastąpi przejście do następnej linii. Powtarzamy kroki programowania tekstu w następnych liniach. Po zaprogramowaniu wszystkich (potrzebnych) linii wychodzimy z opcji programowania nagłówka klawiszem  - zostanie wydrukowane potwierdzenie zaprogramowania nagłówka z nową jego treścią.

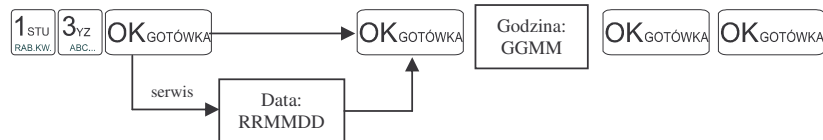
4.13. Programowanie: (13) Data i Czas

Funkcja ta pozwoli zaprogramować poprawną godzinę. Kasa nie przestawia automatycznie godziny przy przejściu z czasu letniego na zimowy (i odwrotnie), dlatego użytkownik musi sam przestawić godzinę w kasie. Lata przestępne są uwzględniane przez kasę. **Regulacji godziny można dokonać tylko w zakresie ± 1 godzinę.** Jeśli nastąpi próba zmiany czasu lub daty w zakresie większym niż 1h kasa zgłosi błąd. Zmiana godziny możliwa jest tylko po wcześniejszym wykonaniu raportu fiskalnego dobowego zerującego (muszą być zerowe totalizery). Zmiany daty oraz godziny w większym zakresie może dokonać tylko uprawniony serwisant.

Podczas zmiany samej godziny (przez użytkownika) należy potwierdzić klawiszem  poprawną datę (gdy kasa poprosi o wpisanie daty) następnie wpisać poprawną godzinę.

Przy każdym programowaniu daty i godziny następuje wydruk potwierdzający programowanie. Na wydruku tym znajduje się poprzednia data i godzina jak również właśnie zaprogramowana data i godzina.

Schemat programowania (tryb PROGRAMOWANIE, wykonany raport dobowy zerujący):



Opis programowania daty i czasu.



nr 13 i nacisnąć **OK GOTÓWKA**) – wejście w programowanie daty i godziny. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Data (r r m m d d)
2 0 0 0 - 0 8 - 1 1

należy nacisnąć klawisz **OK GOTÓWKA**. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat:

C z a s :
1 2 : 3 2

Wpisujemy aktualną godzinę: dwie cyfry – godzina (np. 09 lub 14) i dwie cyfry – minu-

ty. Po wpisaniu tych czterech cyfr należy nacisnąć klawisz **OK GOTÓWKA**. Nastąpi zapytanie o podane wartości:

C z a s p r a w i d ł o w y ?
2 0 0 0 - 0 8 - 1 1 1 2 : 3 2

Zatwierdzamy klawiszem **OK GOTÓWKA**. Nastąpi zaprogramowanie daty i czasu oraz wydrukowane zostanie potwierdzenie programowania. W przypadku stwierdzenia

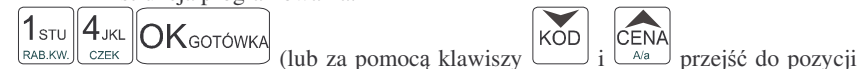
nieprawidłowych wartości należy wycofać się klawiszem **C USUN**. Programowanie należy przeprowadzić od początku. Jeśli wyświetlana data będzie nieprawidłowa należy skontaktować się z serwisem

4.14. Programowanie: (14) Stawki PTU

Programowanie stawek PTU jest bardzo ważnym momentem programowania kasy, dlatego należy zrobić to bardzo uważnie. Według wysokości zaprogramowanych stawek kasa będzie naliczać należny podatek PTU. Wysokość stawek PTU określa

Ministerstwo Finansów dla poszczególnych towarów. W kasie muszą być zaprogramowane wszystkie stawki PTU dla towarów, jakich sprzedaż prowadzi dana placówka handlowa. Kasa **BRAVO** ma możliwość oprogramowania 7 stawek PTU – (A,B,C,D,E,F,G) dla dowolnych wysokości od 0% do 98% oraz oprogramowanie dowolnej z nich jako zwolnionej. Każda zmiana stawek PTU może odbywać się tylko po wykonaniu raportu dobowego zerującego i jest (w kasie fiskalnej) zapisywana do pamięci fiskalnej z dokładnym określeniem daty i godziny zmiany. **Kasa BRAVO w trybie fiskalnym ma możliwość 30 – krotnej zmiany stawek PTU. Przy próbie wykonania 31 zmiany stawek PTU kasa zgłosi błąd i zmiana ta nie będzie możliwa.** Kasa nie pozwoli zaprogramować stawek PTU identycznych jak są zaprogramowane w danej chwili w kasie – jest to zabezpieczenie przed niepotrzebnym zapisem do pamięci fiskalnej.

Instrukcja programowania:



nr 14 i nacisnąć **OK GOTÓWKA**) – wejście w tryb programowania stawek PTU. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

N u m e r s t a w k i :

za pomocą klawiszy **KOD** i **CENA A/a** należy wybrać żądany numer stawki (np. 1) Na wyświetlaczu pojawi się komunikat:

S t a w k a A
n i e u ż y w a n a

Należy wpisać wysokość stawki. Zaprogramujemy stawkę A jako 22%. Naciskamy

więc klawisze: **2VWX** (NARZ.KW), **2VWX** (NARZ.KW) i **OK GOTÓWKA**. Stawka A została wpisana (ale jeszcze nie zaprogramowana). Kasa automatycznie przeszła do programowania stawki B. Stawkę B

oprogramujemy jako 7%. **7ABC** (ZWROT), **OK GOTÓWKA**. Stawka B została wpisana. Następnie wybieramy kolejne stawki i programujemy ich wysokość. Jeśli dana stawka ma być

oprogramowana jako **zwolniona**, należy wpisać **F** **7ABC** (ZWROT) - stawka zostanie oprogramowana jako zwolniona. Jeśli jakaś stawka miała wpisana wartość a chcemy aby pozostała nieoprogramowana, to po wejściu do danej stawki (widoczna na

wyświetlaczu) należy nacisnąć klawisze **F** **C USUN** - stawka zostanie opisana jako nieużywana. Jeśli ustalimy już wysokości lub nieużywanie poszczególnych stawek

naciskamy klawisz **OK GOTÓWKA**. Na wyświetlaczu pojawi się pytanie:

Data poprawna?
2000-08-11

Jeśli data jest poprawna naciskamy klawisz  - nastąpi zaprogramowanie stawek PTU i po chwili kasa wydrukuje potwierdzenie programowania z wysokościami poszczególnych stawek. Jeśli data wyświetlona przez kasę nie będzie zgodna z

rzeczywistością, należy wycofać się z programowania klawiszem  i zaprogramować poprawną datę. Pytanie o poprawność daty jest bardzo ważnym momentem przy programowaniu stawek PTU w trybie fiskalnym kasy. **Jeśli nastąpiłoby zaprogramowanie stawek z błędną datą – pamięć fiskalna zostanie uszkodzona, trzeba będzie ją wymienić na koszt użytkownika.** Jeśli programowane stawki PTU będą identyczne jak już wcześniej zaprogramowane, kasa zgłosi błąd: Identyczne stawki są zaprogramowane.

4.15. Programowanie: (15 – 16) Ustawienie raportu łańcuchowego

W pozycjach 15 i 16 programowania użytkownik ma możliwość zdefiniowania, które raporty kolejno będą się wykonywać w raporcie łańcuchowym. Raport łańcuchowy pozwala wykonać kilka zdefiniowanych wcześniej raportów automatycznie po sobie, bez konieczności pojedynczego wykonywania każdego raportu (przydatne, gdy ktoś codziennie wykonuje kilka raportów na zamknięcie dnia np. raport stanu kasy, obrotów PLU, kasjerów, oraz raport dobowy). W pozycji 15 można zdefiniować raporty wykonywane w trybie niezerującym, natomiast w pozycji 16 w trybie zerującym. Schemat wykonywania zdefiniowanego raportu łańcuchowego opisany został w rozdziale 6.7 niniejszej instrukcji.

Schemat ustawienia raportu łańcuchowego:

Tryb Programowanie, pozycja 15 lub 16  (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr 15 lub 16 i nacisnąć  – wejście do pozycji programowania. Na wyświetlaczu pokazuje się komunikat:

Podaj numer:

należy podać numer raportu jaki chcemy ustawić jako wykonywany łańcuchowo i za-

twierdzić ten numer klawiszem , lub za pomocą klawiszy  i  odnaleźć rządany raport (kolejność wyświetlanych raportów i ich nazwy są identyczne jak w trybie raportów zerujących i niezerujących) i ustawić flagę wykonywania na 1

 i zatwierdzić klawiszem  - dany raport będzie wykonywany w raporcie łańcuchowym. Przy raportach które chcemy wykonywać "w łańcuchu"

ustawiamy flagę na 1 (raporty pomijane w raporcie łańcuchowym flagę muszą mieć ustawioną na 0)

Klawiszem  wychodzimy z programowania ustawień raportu łańcuchowego.

UWAGA!!!

Jako raport łańcuchowy można wykonać raporty od nr 1 (stan kasy) do nr 6 (raport dobowy)

Przy raportach łańcuchowych nie ma możliwości podania zakresu wykonywania poszczególnych raportów (zakresu PLU, kasjerów, itd. - wykonywane są dla pełnego zakresu).

4.16. Programowanie: (17) Numer unikatowy

W opcji tej użytkownik lub serwisant może odczytać numer unikatowy kasy zaprogramowany w procesie produkcji w pamięci fiskalnej.

4.17. Programowanie: (18) Numer NIP

Programowania NIP użytkownika dokonuje uprawniony serwisant. Operacja ta, wykonana przez nie przeszkoloną odpowiednio osobę, może doprowadzić do uszkodzenia kasy. Programowania NIP można dokonać tylko przed fiskalizacją. Numer ten w momencie fiskalizacji jest zapisywany do pamięci fiskalnej – po fiskalizacji nie ma możliwości zmiany NIP. Zobowiązuje się użytkownika do skontrolowania poprawności zaprogramowanego przez serwisanta NIP-u przed fiskalizacją. Po fiskalizacji kasy pozycja 18 zamienia się na funkcję: *Koniec pracy fiskalnej*.

4.18. Programowanie (18) Koniec pracy fiskalnej

Ta pozycja programowania dostępna jest tylko dla serwisu. Jej wykonanie powoduje przejście pamięci fiskalnej w stan „tylko do odczytu” – po jej wykonaniu drukuje się Fiskalny Raport Rozliczeniowy z pracy kasy fiskalnej za podany okres. Na kasie poddanej takiej operacji nie można już prowadzić sprzedaży – dostępne są tylko raporty: Fiskalny Okresowy, Fiskalny Miesięczny, Fiskalny Rozliczeniowy.

4.19. Programowanie (19) Fiskalizacja

FISKALIZACJI DOKONUJE UPRAWNIONY SERWISANT – operacja ta jest nieodwracalna!!!. Po fiskalizacji kasy pozycja 19 jest niedostępna.

4.20. Programowanie: (20) Kurs EURO

Kasy Bravo umożliwiają przeliczanie wartości oraz ceny sprzedanych towarów na walutę EURO. Przeliczenie to odbywa się według zaprogramowanego w tej pozycji menu programowania przelicznika. Przelicznik programowany jest według wzoru: PLN / EUR i programuje się go z dokładnością do 4 miejsc po przecinku.

Sposób programowania przelicznika:

Tryb Programowanie ( ) pozycja 20  (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr 20 i nacisnąć  – wejście do pozycji programowania kursu EURO. Na wyświetlaczu pokazuje się komunikat: *Kurs EURO: 0,0000*. Za pomocą klawiszy cyfr oraz przecinka zaprogramować żądana wartość przelicznika i zatwierdzić klawiszem . Przelicznik został zaprogramowany. Według tej wartości będą przeliczane wszystkie ceny oraz wartości sprzedanych towarów. W zależności od ustawienia flagi 21. Drukuj EURO w Opcjach Globalnych wartości te (wraz z przelicznikiem) mogą być drukowane pod paragonem fiskalnym.

Przeprogramowania wartości przelicznika można dokonać w dowolnym momencie pracy kasy bez konieczności wykonywania żadnych raportów. Sposób obsługi przelicznika został opisany w rozdziale 5.23 niniejszej instrukcji.

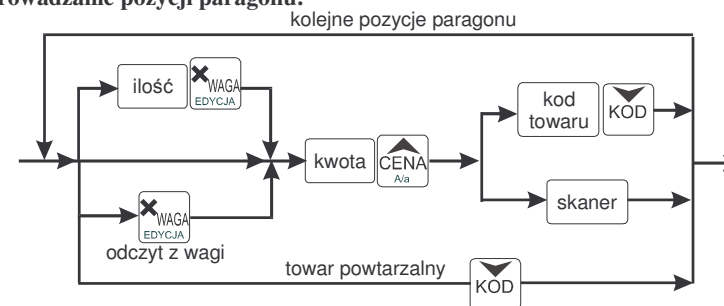
5. SPRZEDAŻ ZA POMOCĄ KASY FISKALNEJ BRAVO

Sprzedaż za pomocą kasy BRAVO może się odbywać tylko za pomocą kodów PLU.

5.1. Schematy obsługi klawiatury w trybie sprzedaży

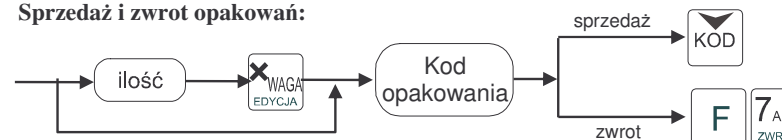
W podrozdziale tym przedstawione zostaną schematy obsługi klawiatury przy wprowadzaniu pozycji na paragon, udzielania rabatów i narzutów, sprawdzania ceny zaprogramowanych towarów, przeglądania paragonu, stornowania pozycji, zakończenia paragonu, zwrotu opakowań.

Wprowadzanie pozycji paragonu:



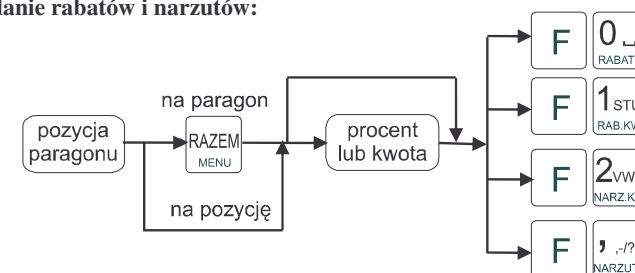
Więcej informacji (opis) znajdzie użytkownik w podrozdziałach od 5.2 do 5.8.

Sprzedaż i zwrot opakowań:

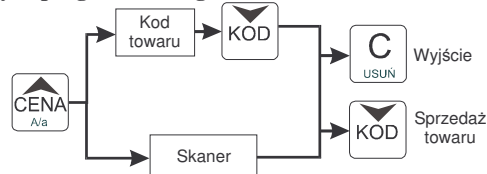


Sprzedaż i zwrot opakowań zarówno w otwartym paragonie jak i oddzielnie – poza paragonem. Więcej informacji (opis) w podrozdziale 5.8

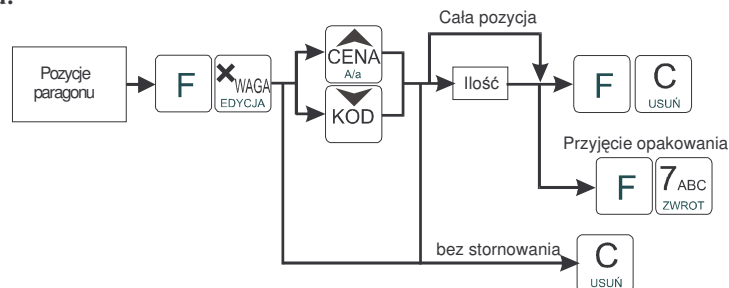
Udzielanie rabatów i narzutów:



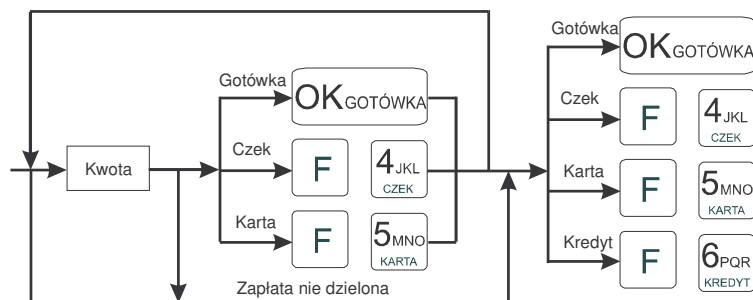
Więcej informacji (opis) znajdzie użytkownik w podrozdziałach 5.17 i 5.18.

Sprawdzanie ceny zaprogramowanego towaru:

Więcej informacji (opis) w podrozdziale 5.20.

Przeglądanie paragonu, stornowanie pozycji z paragonu, zwrot opakowań z taniem:

Więcej informacji (opis) w podrozdziałach od 5.11 do 5.13

Zakończenie paragonu – płatność:

Więcej informacji (opis) w podrozdziale 5.9 i 5.10.

UWAGA! Jeden paragon może zawierać maksymalnie 100 pozycji (towarów, opakowań, zwrotów).

5.2. Sprzedaż przy użyciu kodów PLU

Sprzedajemy 1,34 kg twarogu, w cenie 6 zł 30 gr. za kilogram. Twaróg ma numer PLU 45, posiada zaprogramowaną właściwą cenę. Drugim towarem są 2 piwa w cenie 2 zł 15 gr za sztukę. Piwo ma numer PLU 56, również posiada zaprogramowaną właściwą cenę.

Naciskamy kolejno klawisze: **1**STU RAB.KW., **,**./? NARZUT%, **3**YZ ABC..., **4**JKL CZEK, **WAGA** EDYCJA, **4**JKL CZEK, **5**MNO KARTA, **KOD**.
Na wyświetlaczu obsługi pokazuje się informacja o danych pierwszego towaru:

Twaróg tłusty
x 1.34 8.44zł

Sprzedaliśmy twaróg. Teraz kolej na piwo:

Naciskamy kolejno klawisze: **2**VWX NARZ.KW., **WAGA** EDYCJA, **5**MNO KARTA, **6**PQR KREDYT, **KOD**.
Na wyświetlaczu obsługi pokazuje się informacja o danych drugiego towaru:

Piwo jasne 0,5L
x 2 4.30zł

Teraz, w zależności od formy, jaką klient zastosuje do zapłaty za zakupy, naciskamy stosowne klawisze. Przypuśćmy, że klient płaci gotówką. Daje nam 20 zł. Naciskamy kolejno klawisze:

Jeśli wymagany RAZEM to: **RAZEM** MENU, Następnie: **2**VWX NARZ.KW., **0** RABAT%, **OK** GOTÓWKA.

Wydrukowany zostaje paragon, na którym będą wszystkie sprzedane artykuły wraz z ilościami i kwotami, datą i godziną wydruku, numerem paragonu. Przykładowy wygląd paragonu zamieszczony jest w rozdziale 7 Przykładowe wydruki z kasy.

5.3. Szybka sprzedaż

Po włączeniu opcji nr 19 w Opcjach Globalnych (tryb programowanie poz. 6) dostępny jest piąty tryb pracy kasy: **Szybka sprzedaż**. Wybór tego trybu odbywa się w identyczny sposób, jak pozostałych trybów: Sprzedaży, Raportów niezerujących, Raportów zerujących, Programowania (opisane w rozdziale 2.10)

Po włączeniu trybu pracy **Szybka Sprzedaż** kasa zmienia zasadę prowadzenia sprzedaży. Dostępnych jest wówczas tylko 10 kodów PLU które sprzedawane są **jedynie z zaprogramowaną ceną w ilości 1 sztuki** (chyba, że ilość będzie odczytywana z elektronicznej wagi). Tryb takiej pracy wykorzystywany może być w punktach, gdzie jest niewielka ilość asortymentu, sprzedawanego zawsze po zaprogramowanej cenie, a liczy się szybkość wydawania paragonów (sprzedaż biletów, kart wstępu, handel obwoźny, bazarowy).

Jak już wspomniano, sprzedawanych może być tylko 10 kodów PLU z przypo-

rządkowaniem klawiszy: **1**STU RAB.KW. - kod nr 1, **2**VWX NARZ.KW. - kod nr 2, **3**YZ ABC... - kod nr 3, itd. Klawisz

0 RABAT%

ma przyporządkowany kod PLU nr 10. Sprzedaż polega na naciśnięciu właściwego klawisza, automatycznie zostanie sprzedany wybrany towar (bez konieczności zatwierdzenia klawiszem KOD). Sprzedanie kilku towarów na jednym paragonie polega na naciskaniu kolejno po sobie klawiszy odpowiadającym sprzedawanym towa-

rom. Zakończenie paragonu - jak przy normalnej sprzedaży, klawiszem , lub innymi formami płatności (opis w rozdziale 5.10) **bez możliwości automatycznego obliczenia reszty** (podania kwoty otrzymanej od klienta). Jeśli wystawiane paragony będą jednopozycyjne, wówczas zaleca się ustawienie rodzaju sprzedaży PLU na sprzedaż pojedynczą (opis programowania w rozdziale 4.3). Wówczas naciśnięcie klawisza z numerem sprzedawanego towaru spowoduje wydrukowanie i automatyczne zamknięcie paragonu z przyjęciem płatności jako gotówka (bez konieczności naciskania klawiszem

.

Zmiana trybów pracy kasy (sprzedaż, raporty, programowanie) w trybie szyb-

kiej sprzedaży może odbywać się tylko poprzez wybranie   i wybór odpowiedniego trybu z listy.

Dodatkowo, jeśli tryb pracy Szybka sprzedaż jest dostępny, istnieje możliwość szybkiej zmiany trybów pracy pomiędzy trybem pierwszym: Sprzedaż, a trybem piątym: Szybka sprzedaż przy otwartym paragonie. Zmiany tej można dokonać poprzez

sekwencję:   i wybór trybu za pomocą klawiszy   i zatwierdzenie

klawiszem .

5.4. Sprzedaż za pomocą czytnika kodów kreskowych - skanera

Jeśli do kasy podłączony jest w skaner (czytnik kodów kreskowych) i w kasie oprogramowano istniejące kody towarowe z kodami kreskowymi, wówczas sprzedaż tych artykułów wyglądałaby następująco:

     [odczyt skanerem z twarogu]   [odczyt skanerem z jednego piwa]

Płatność: identyczna jak w poprzednim sposobie sprzedaży.

Podczas sprzedaży za pomocą skanera można oprócz podania ilości również podać cenę artykułu (jeśli cena nie jest zablokowana)

5.5. Sprzedaż przy podłączonej wadze

Jeśli do kasy podłączona jest waga elektroniczna, można usprawnić sprzedaż artykułów ważonych. Zamiast wpisywania na klawiaturze wagi towaru odczytanej z elektronicznej wagi (może nastąpić pomyłka odczytu, zapisu) możemy wykorzystać możliwość komunikowania się kasy z wagą Sprzedajemy te same artykuły, co poprzednio z wykorzystaniem numerów PLU i wagi:

Jeśli waga pokazuje wagę towaru, naciskamy:  potem należy wpisać numer PLU

twarogu:   

Sprzedaliśmy twaróg. Teraz piwo:   oraz kod piwa:   
Płatność: identyczna jak przy poprzednich formach sprzedaży.

5.6. Sprzedaż towarów połączonych w tandem z opakowaniem

Podczas przystosowywania kasy do codziennej pracy, możemy tak ją oprogramować, że niektóre towary mogą być sprzedawane automatycznie z konkretnymi opakowaniami. Sprzedaż tych towarów odbywa się identycznie jak sprzedaż każdego innego towaru. Na wyświetlaczu obsługi w prawym górnym rogu wyświetlana jest litera T, sygnalizująca operatorowi, że oprócz towaru sprzedał również opakowanie. Podczas przeglądania sprzedanych pozycji na wyświetlaczu obsługi (edycji paragonu) widać będzie oprócz towaru również dołączone opakowanie. Natomiast na paragonie sprzedane opakowanie wydrukowane zostanie pod częścią fiskalną paragonu, jako ROZLICZENIE OPAKOWAŃ ZWROTNYCH.

5.7. Usuwanie opakowania z tandemu

Jeśli sprzedany artykuł posiada dołączone w tandemie opakowanie (np. piwo + butelka) a klient kupując ten artykuł ma opakowanie „na wymianę”, trzeba usunąć z paragonu pozycję będącą opakowaniem (wprowadzić zwrot przyniesionych butelek).

Należy wówczas (po sprzedaży artykułu głównego) nacisnąć klawisze  

czyli wejść w edycję paragonu i nacisnąć klawisze  . Jako że po naciśnięciu

klawiszy   wyświetlana jest ostatnio sprzedana pozycja, tak więc na naszym podglądzie paragonu tą pozycją będzie właśnie dołączone opakowanie. Opakowanie zostanie przyjęte (zwrócone). Jeśli sprzedano np. 10 piw z opakowaniem a klient ma „na wymianę” 7 butelek, należy właśnie te 7 butelek usunąć z tandemu (przyjąć „na stan”). Po sprzedaży 10 piw (automatycznie następuje wydruk 10 piw oraz 10 butelek)

należy nacisnąć   , potem wpisać liczbę butelek, jakie klient zwraca (w tym przypadku 7) i klawisz zwrotu (przyjęcia) opakowań, czyli naciskać kolejno klawisze:

  . Te 7 opakowań zostaną zarejestrowane przez kasę jako zwrócone (przyjęte). Informacja ta znajdzie się na wydruku raportu opakowań zwrotnych. Podczas przeglądania pozycji w edycji paragonu pojawiają się pozycje zwrotu opakowań.

5.8. Sprzedaż i zwrot opakowań (butelek)

Kasa **BRAVO** ma możliwość rejestracji sprzedaży i zwrotu opakowań. Sprzedaż i zwrot opakowania może nastąpić **w czasie sprzedaży (otwarty paragon) lub poza paragonem**. W obydwu przypadkach należy wpisać liczbę sprzedawanych lub

zwracanych opakowań (butelek) nacisnąć klawisz  a potem wpisać kod PLU

opakowania (butelki) i nacisnąć klawisz  aby **sprzedać opakowanie**, lub nacisnąć

klawisze   aby **zwrócić (przyjąć) opakowanie**. Podczas sprzedaży samego opakowania możliwe jest podanie ceny opakowania innej niż zaprogramowana. Przyjmować opakowania można tylko po cenie zaprogramowanej (również sprzedaż opakowań w tandemie - tylko po cenie zaprogramowanej).

Jeśli sprzedaż lub zwrot opakowania miał miejsce w czasie paragonu – nadal możemy prowadzić sprzedaż lub zakończyć paragon. Jeśli natomiast w/w operacje z opakowaniami miały miejsce poza paragonem należy zakończyć rozliczenie opakowań klawiszem

.

Zarówno w czasie paragonu jak i poza nim na jednym rozliczeniu opakowań można zwrócić kilka rodzajów opakowań.

Fakt (potwierdzenie) zwrotu opakowania drukowany jest zawsze jako oddzielne rozliczenie poza paragonem. Kwota ta będzie również widoczna jako bilans opak. na raporcie obrotów kasjera oraz na raporcie stanu kasy.

5.9. Automatyczne obliczanie reszty

Jeśli chcemy aby została automatycznie obliczona przez kasę reszta, jaką należy wydać klientowi płacącemu za zakupy, a informacja ta znalazła się również na wręczanym klientowi paragonie, należy przed zakończeniem paragonu klawiszem

 wpisać kwotę jaką klient podaje sprzedawcy. Wpisujemy więc np. 100 zł (gdy do zapłaty było np. 83,20 zł) i dopiero wówczas naciśniemy klawisz płatności

. Na paragonie zostanie wydrukowana reszta jaką należy (gotówką) klientowi zwrócić. Również na wyświetlaczu pojawi się ta informacja. Jeśli kwota wpisana będzie niższa od kwoty do zapłaty, kasa wyświetli komunikat: Pozostało: xx,xx

zł. Należy dopisać jeszcze wymaganą kwotę lub nacisnąć klawisz  – kasa przyjmie, że żądana kwota została dopłacona. Obliczanie reszty można zastosować przy wszystkich akceptowanych przez kasę formach płatności. Wydaną resztą zawsze jest GOTÓWKA.

Uwaga!!! Kasa umożliwia przeliczenie na walutę EURO – dodatkowy opis w rozdziale 5.23 niniejszej instrukcji

5.10. Zakończenie paragonu przy różnych formach płatności

Kasa **BRAVO** daje możliwość rejestracji płatności za sprzedawane towary w 4

formach: gotówką , czekiem   , kartą kredytową

  , jako kredyt   , oraz jako talon - zatwierdzenie płatności (również każdą z innych form może odbyć się w następujący sposób: należy nacisnąć:

  , na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

C z e k 

Znaczek  w prawym górnym rogu wyświetlacza wskazuje, że mamy do wyboru kilka

opcji, poruszając się klawiszami   możemy wybrać kolejno: czek, talon, kredyt, karta, gotówka. Wybrany sposób płatności zatwierdzamy klawiszem

.

Za jeden paragon można zastosować kilka rodzajów płatności. Np. jeśli klient do zapłaty za paragon ma 552 zł i 45 gr., ma czek na kwotę 250 zł, kartą kredytową chce zapłacić 200 zł a resztę gotówką. Można zrobić to w następujący sposób:

Jeśli wymagany klawisz RAZEM to:  a następnie:


Po każdym rodzaju płatności na wyświetlaczu pokazywana jest kwota, jaką jeszcze

należy zapłacić. Po naciśnięciu klawisza  następuje zakończenie paragonu.

Płatność jako kredyt – klawisze    - nie może być poprzedzona wpisaniem kwoty kredytu, domyślnie kasa przyjmuje, że płatność kredyt jest na całą kwotę jaką została do zapłaty – paragon jest automatycznie kończony. Jeśli więc nie cała kwota do zapłaty za paragon jest “płacona” jako kredyt, należy najpierw zastosować częściową zapłatę inną formą płatności (wpisując jakąś część kwoty i potwierdzając np.

) a kredytem zakończyć paragon.

UWAGA! Po wybraniu urządzenia współpracującego (rozdz. 4.5) na Terminal EFT zakończenie paragonu po wpisaniu płatności kartą kredytową nastąpi dopiero po potwierdzeniu przez terminal, że płatność została zaakceptowana przez Centrum Rozliczeniowe.

UWAGA! Podczas wprowadzania częściowej płatności, jeśli nie została wprowadzona cała kwota do zapłaty można anulować paragon naciskając kolejno



klawisze:

Uwaga!!! Kasa umożliwia przeliczenie na walutę EURO – dodatkowy opis w rozdziale 5.23 niniejszej instrukcji.

5.11. Przeglądanie otwartego paragonu na wyświetlaczu obsługi

Kasa fiskalna **BRAVO** posiada bardzo wygodną i praktyczną możliwość przeglądania otwartego paragonu na wyświetlaczu obsługującego (edycji paragonu). Nie trzeba podciągać tasemki paragonu i sprawdzać co było sprzedane, w jakiej ilości i za

jaką cenę. Wystarczy nacisnąć klawisze i cały paragon (wszystkie sprzedane pozycje) można przeglądać na wyświetlaczu poruszając się po nim przyciskami



. Po wejściu do edycji paragonu na wyświetlaczu pojawia się ostatnio sprzedany artykuł (lub dołączone opakowanie) poprzedzony kolejnym numerem pozycji na paragonie. Funkcja ta jest bardzo przydatna, szczególnie przy opisanych niżej przypadkach usuwania (stornowania z paragonu) sprzedanej pozycji, zmiany ilości sprzedawanego towaru, lub odłączeniu opakowania od towaru. Wyjście z edycji paragonu –

przez naciśnięcie klawisza lub .

5.12. Usuwanie pozycji z paragonu – stornowanie

Aby usunąć z paragonu (otwartego) sprzedaną pozycję należy nacisnąć klawisze



czyli wejść do edycji paragonu, za pomocą klawiszy odnaleźć

na paragonie żadaną pozycję i nacisnąć klawisze . Nastąpi usunięcie (wystornowanie) artykułu – na wyświetlaczu zniknie ta pozycja, na paragonie pojawi się informacja o usunięciu artykułu z paragonu. Po każdej operacji stornowania kasa wychodzi z trybu edycji paragonu. Nie ma możliwości popełnienia pomyłki przy dokonywaniu stornowania, gdyż nie trzeba powtórnie wpisywać z klawiatury numeru PLU, ceny. Jeśli pozycją na paragonie jest sprzedane opakowanie, możemy je wystornować (jak opisano powyżej), lub przyjąć jako zwrot, wówczas należy zamiast klawiszy



nacisnąć klawisze .

5.13. Zmiana ilości sprzedanego artykułu – stornowanie ilości

Aby zmienić ilość sprzedanego towaru (np. z 10 szt. na 6 szt.), gdy paragon nie

został jeszcze zakończony, należy za pomocą klawiszy wejść w edycję

paragonu, za pomocą klawiszy oraz odnaleźć poszukiwany artykuł, następnie wpisać o ile sztuk zmniejszamy ilość (w tym przypadku 4) i nacisnąć klawisze



. Na paragonie zostanie wydrukowana liczba, nazwa i cena stornowanego artykułu. Kasa automatycznie wyjdzie z trybu edycji paragonu, można prowadzić dalszą sprzedaż.

5.14. Anulowanie całego paragonu

Aby anulować cały paragon, należy nacisnąć klawisz a potem



. Paragon został anulowany. Jeśli chcemy anulować paragon, w którym rozpoczęliśmy wprowadzanie częściowej płatności (przed podaniem całej kwoty do

zapłaty) należy nacisnąć klawisze .

Ilość oraz wartość anulowanych paragonów zapisywana jest do pamięci fiskalnej wraz z raportem dobowym.

5.15. Otwieranie szuflady

Aby otworzyć szufladę (załączona opcja nr 18 w Opcjach Globalnych), gdy na kasie nie jest aktualnie prowadzona sprzedaż, należy nacisnąć kolejno klawisze:



lub: Nastąpi otwarcie szuflady.

5.16. Numer bez sprzedaży

Jeśli chcemy na paragonie zanotować jakiś numer (np. numer karty kredytowej lub rabatowej klienta, numer bonu lub numer seryjny sprzedawanego urządzenia), nale-

ży wpisać ten numer (maksymalnie 10 cyfr) a potem nacisnąć klawisz , kasa zapamięta wpisany numer i wydrukuje go na paragonie i kopii pod paragonem pod numerem unikatowym. Numer ten jest traktowany jako opis (tekst) z dopiskiem NUMER BEZ SPRZEDAŻY. Zapisu takiego można dokonywać dowolną ilość razy pomiędzy pozycjami paragonu. Jeżeli na paragonie nie będzie żadnej sprzedaży tylko sam numer, aby zakończyć wydruk należy anulować paragon

5.17. Udzielanie rabatu

Kasa **BRAVO** ma możliwość udzielania rabatu zarówno na poszczególne artykuły jak i na cały paragon. Rabaty te mogą być kwotowe i procentowe. Rabaty mogą być oprogramowane – domyślnie udzielać można rabatu na zaprogramowaną kwotę jak i wartość procentową.

Jeśli chcemy udzielić rabatu np. 5 zł na sprzedaną pozycję (pozycja ta musi oczywiście mieć większą wartość niż 5 zł – w przeciwnym wypadku kasa zgłosi błąd), to po sprzedaży

daniu tej pozycji naciskamy wartość rabatu, czyli  a następnie klawisze

 - został udzielony rabat 5 zł na sprzedaną pozycję. Jeśli rabat kwotowy jest oprogramowany i domyślnie udziela pewną wartość kwotową rabatu, to po sprzedaży

artykułu wystarczy nacisnąć  - zostanie udzielony domyślny rabat kwotowy.

Jeśli chcemy udzielić rabatu np. 5% na sprzedaną pozycję, to po sprzedaży tego artyku-

łu naciskamy kolejno (wartość procentową rabatu):  a następnie:  - potwierdzenie, że rabat miał być procentowy.

Jeśli chcemy udzielić rabatu na cały paragon, to po sprzedaży wszystkich pozycji należy

nacisnąć klawisz:  , potem wpisać wartość rabatu (np. 5)  i klawisz

rozdzielenia rodzaju rabatu: kwotowy:  , lub procentowy: .

Również w takich przypadkach można zastosować wysokość rabatu zaprogramowaną (domyślną)

5.18. Dodawanie narzutu

Tak samo jak rabatu, można na kasie **BRAVO** dodawać narzutu zarówno na poszczególne artykuły jak i na cały paragon. Narzuty te mogą być również kwotowe i procentowe. Narzuty również mogą być oprogramowane – domyślnie dodawać można zaprogramowaną kwotę jak i wartość procentową.

Jeśli chcemy dodać narzut np. 2 zł do sprzedanej pozycji to po sprzedaży tej pozycji

naciskamy wartość narzutu, czyli  a następnie klawisze  - został

dodany narzut 2 zł do sprzedanej pozycji. Jeśli narzut kwotowy jest oprogramowany i domyślnie dodaje pewną wartość kwotową narzutu, to po sprzedaży artykułu

wystarczy nacisnąć klawisze  - zostanie dodany domyślny narzut kwotowy.

Jeśli chcemy dodać narzut np. 2% na sprzedaną pozycję, to po sprzedaży tego artykułu

naciskamy kolejno (wartość procentową narzutu):  a następnie:  - potwierdzenie, że narzut miał być procentowy.

Jeśli chcemy udzielić narzutu na cały paragon, to po sprzedaży wszystkich pozycji należy

nacisnąć klawisz:  , potem wpisać wartość narzutu (np. 2)  i klawisz

rozdzielenia rodzaju narzutu: narzut kwotowy:  , lub procentowy:

 . Dodane zostaną narzuty do całego paragonu.

5.19. Wpłata i wypłata gotówki z szuflady

Kasa **BRAVO** ma możliwość rejestracji wpłat i wypłat gotówki do szuflady. Aby dokonać wpłaty należy (nie może być otwarty paragon) wpisać kwotę używając

klawiatury numerycznej i następnie nacisnąć klawisze:  . Nastąpi wydrukowanie potwierdzenia wpłaty i kwota ta zostanie również ujęta jako wpłata na raporcie kasjera. Stan gotówki w kasie zostanie powiększony o tę kwotę.

Jeśli chcemy wypłacić pieniądze z szuflady należy wpisać kwotę używając klawiatury

numerycznej i następnie nacisnąć klawisze  . Nastąpi wydruk potwierdzający wypłatę z szuflady. Kwota ta zostanie ujęta w raporcie kasjera, stan gotówki w kasie zostanie pomniejszony o tę kwotę.

5.20. Sprawdzenie zaprogramowanej ceny towaru.

Kasa **BRAVO** ma możliwość sprawdzenia ceny, jaka została zaprogramowana dla danego artykułu PLU. Sprawdzenia takiego można dokonać podczas sprzedaży (przy otwartym paragonie) jak również, gdy paragon nie jest rozpoczęty. Informacja o cenie będzie wyświetlona na wyświetlaczu obsługi, nie będzie drukowana na paragonie.

Należy przycisnąć klawisz  , na wyświetlaczu pojawi się napis: SPRAWDZANIE CENY. Następnie należy (w zależności od sposobu prowadzenia

sprzedaży) wpisać kod kontrolowanego towaru i nacisnąć  , lub za pomocą skanera odczytać kod EAN z towaru. Na wyświetlaczu zostanie wyświetlona informacja o nazwie towaru i zaprogramowanej cenie.

Uwaga!!! Kasa umożliwia przeliczenie na walutę EURO – dodatkowy opis w rozdziale 5.23 niniejszej instrukcji

5.21. Wyświetlenie należności za ostatni paragon

Jeśli chcemy sprawdzić, jaka była należność za ostatnio zamknięty paragon (jeśli już nam np. data i godzina zasłoniła tę informację), to wystarczy nacisnąć przycisk



. Na wyświetlaczu pojawi się napis:

POPZEDNI PARAG :
45,89zł

Uwaga!!! Kasa umożliwia przeliczenie na walutę EURO – dodatkowy opis w rozdziale 5.23 niniejszej instrukcji

5.22. Wyświetlanie daty i godziny

Jeśli chcemy, aby wyświetlacz obsługi i klienta wskazywał aktualną godzinę i

datę, wystarczy nacisnąć (jeśli nie był otwarty paragon). W tryb wyświetlania daty i godziny kasa przechodzi automatycznie po 2 minutach nieużywania (jeśli kasa pracuje z zasilacza sieciowego). Na wyświetlaczu klienta godzina będzie wyświetlana dopiero po upływie 1 minuty od zakończenia ostatniego paragonu, nawet

po naciśnięciu klawisza .

5.23. Obsługa waluty EURO

Kasa Bravo umożliwia przeliczenie wartości sprzedanych towarów na walutę EURO. Przeliczenie na walutę EURO ma charakter jedynie informacyjny, a wszystkie dane o paragonie zostaną zapisane na raporcie fiskalnym dobowym do pamięci fiskalnej zawsze w walucie podstawowej.

Aby móc przeliczać ceny i wartości towarów oraz wartość paragonu na walutę EURO należy zaprogramować przelicznik, według którego wartości te będą przeliczane. Programowania dokonujemy według opisu w rozdziale 4.20 niniejszej instrukcji.

Po zaprogramowaniu należy określić, czy informacja o przelicznikach i wartościach mają być drukowane pod paragonem. Jeśli chcemy, aby pod paragonem wręczanym klientowi (podczas wystawiania, którego użyto funkcji przeliczania na EURO) drukowana była informacja o wartości zapłaty przeliczona na EURO według zaprogramowanego kursu, należy w Opcjach Globalnych włączyć (na 1) opcję nr 21. Drukuj EURO. Jeśli opcja ta zostanie ustawiona na 0, wówczas informacja o wartości sprzedaży w EURO zostanie tylko wyświetlona na wyświetlaczach: obsługi z opisem EURO, natomiast na wyświetlaczu klienta wartość ta będzie wyświetlana przez 3 sekundy i dodatkowo wyświetlacz będzie wówczas mrugał.

Przeliczanie na EURO zaprogramowanej ceny towaru:

Podczas sprawdzania ceny towaru, jaka została zaprogramowana w bazie towarowej kasy (opis w rozdziale 5.20), w chwili wyświetlania ceny w zł należy kolejno nacisnąć



klawisz: . Na wyświetlaczu obsługi pojawi się nazwa towaru i cena przeliczona na EURO.

Przeliczanie na EURO ceny/wartości sprzedanego towaru:

Jeśli na wyświetlaczu (otwarty paragon) widoczna jest nazwa towaru, ilość oraz jego



cena/wartość, należy kolejno nacisnąć klawisz: . Na wyświetlaczu obsługi pojawi się nazwa towaru i cena przeliczona na EURO. Na wyświetlaczu klienta wartość przeliczona na EURO będzie wyświetlana (mrugać) przez 3 sekundy, następnie wyświetlacz powróci do wyświetlania wartości w PLN.

Przeliczanie na EURO wartości sprzedanych towarów:

Po naciśnięciu klawisza (otwarty paragon), na wyświetlaczu pojawia się komunikat ***Razem*** i wartość zsumowanych pozycji. należy kolejno nacisnąć



klawisz: . Na wyświetlaczu obsługi pojawi się nazwa towaru i cena przeliczona na EURO. Na wyświetlaczu klienta wartość przeliczona na EURO będzie wyświetlana (mrugać) przez 3 sekundy, następnie wyświetlacz powróci do wyświetlania wartości w PLN.

Zakończenie paragonu z przyjęciem zapłaty w EURO:

Kasa umożliwia przyjęcie zapłaty za paragon w walucie EURO. Aby zakończyć para-

gon z przyjęciem zapłaty w EURO należy nacisnąć klawisz , a następnie podać



wartość przyjmowanej kwoty w EURO i nacisnąć klawisz . Kasa przeliczy przyjętą kwotę w EURO na PLN i wyświetli na wyświetlaczu obsługi resztę do wydania w PLN. Jeśli przed zatwierdzeniem zapłaty klawiszami



nie zostanie podana żadna wartość, kasa przyjmie, że klient podał w EURO dokładną taką kwotę, jaka była do zapłaty. Jeśli opcja 21. Drukuj EURO w Opcjach Globalnych została ustawiona na 1, wówczas pod paragonem zostanie wydrukowany нефискальный dodatek, na którym znajdują się wartości sprzedaży oraz reszty w EURO oraz zaprogramowany przelicznik (kurs) EURO. Przykładowy paragon z przyjęciem płatności w EURO (lub użyciem przelicznika) zamieszczony został w rozdziale 7.1 niniejszej instrukcji).

UWAGI!!!

Nie ma możliwości zapłaty częściowej w EURO!!!

Nie ma możliwości wydania pieniędzy (np. za opakowania zwrotne) w EURO.

Nie ma możliwości przeliczenia kwoty ujemnej (np. za opakowania zwrotne) na EURO.

Przeliczanie na EURO wartości poprzedniego paragonu:

W chwili wyświetlania wartości za ostatni paragon (opis w rozdziale 5.21)

należy kolejno nacisnąć klawisze:  . Na wyświetlaczu obsługi pojawi się wartość przeliczona na EURO. Na wyświetlaczu klienta wartość przeliczona na EURO będzie wyświetlana (mrugać) przez 3 sekundy, następnie wyświetlacz powróci do wyświetlania wartości w PLN.

6. WYKONYWANIE RAPORTÓW

Kasa **BRAVO** daje możliwość wykonania 14 różnych raportów jako niezerujące (informacyjne, kontrolne) w trybie RAPORTY NIEZERUJĄCE, oraz 6 raportów zerujących – w trybie RAPORTY ZERUJĄCE. Procedury wykonywania tych raportów są identyczne zarówno w trybie Raportów Niezerujących jak i Raportów Zerujących (różny jest jednak ich skutek), dlatego omówione zostaną wspólnie dla obu trybów. Użytkownik wybierze tryb raportów w zależności od skutków, jakie ma nieść ze sobą wykonywany raport. Raporty od nr 7 do nr 12 występują tylko w trybie Raporty Niezerujące – nie są wykonywane jako zerujące z założenia.

Wykonanie raportów w trybie RAPORTY ZERUJĄCE powoduje wyzerowanie liczników naliczających odpowiednie wartości.

Kolejność raportów w trybie Raporty Niezerujące:

1. Raport stanu kasy
2. Raport obrotów w Działach
3. Raport obrotów w PLU
4. Raport obrotów kasjerów
5. Raport opakowań zwrotnych
6. Raport dobowy
7. Raport łańcuchowy niezerujący
8. Raport okresowy
9. Raport kodów nieużywanych
10. Zestawienie towarów
11. Zestawienie opakowań zwrotnych
12. Ostatni raport dobowy
13. Wykaz tandemów
14. Raport miesięczny
15. Raport opisów stałych

Kolejność raportów w trybie Raporty Zerujące:

1. Raport stanu kasy
2. Raport obrotów w Działach
3. Raport obrotów PLU
4. Raport obrotów kasjerów
5. Raport opakowań zwrotnych
6. Raport dobowy
7. Raport łańcuchowy zerujący

6.1. Raport stanu kasy

W raporcie tym mamy informacje na temat stanu gotówki i innych środków płatniczych w szufladzie, dokonywanych wpłatach i wypłatach gotówki, bilansie opakowań (sprzedane – przyjęte), wartości stornowanych pozycji, ilości anulowanych paragonów, sumie udzielonych rabatów i sumie dodanych narzutów. Schemat wykonywania raportu:

Tryb RAPORTY NIEZERUJĄCE lub RAPORTY ZERUJĄCE (w Raportach Zerujących wraz z wydrukiem następuje zerowanie stanów środków płatniczych)

  (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr 1 i

nacisnąć  – wejście do wykonywania raportu stanu kasy, na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Potwierdź
klawiszem OK

po naciśnięciu klawisza  następuje wydruk raportu.

6.2. Raport obrotów w działach

Na raporcie obrotów działów towarowych mamy informację na temat wielkości sprzedaży towarów przyporządkowanych do poszczególnych działów. Obok nazwy działu jest drukowana kwota za jaką dokonano sprzedaży w danym dziale. Raporty można wykonywać jako zerujące oraz jako podglądowe (niezerujące).

Instrukcja wykonywania raportu:

  (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr 2 i

nacisnąć  – na wyświetlaczu pojawia się pytanie:

Obroty w dział.
Od :

należy określić jakie działy ma obejmować raport: jeden wybrany dział, zakres działów od: ... do: ..., czy też wszystkie działy.

Naciśnięcie klawisza  spowoduje wydruk raportu wszystkich zaprogramowanych działów towarowych z których prowadzona była sprzedaż. Można również zrobić raport dla konkretnego działu lub dla działów z zakresu. Po pytaniu o numer

działu można wpisać numer działu np. dział nr 4 – naciskamy klawisz  i

potwierdzamy klawiszem . Jeśli teraz podamy numer następnego działu np. nr 8 to kasa wykona raport dla działów z zakresu od nr 4 do nr 8 (czyli działów nr 4,

5, 6, 7, 8). Naciskamy więc klawisz  a potem . – nastąpi wydruk raportu dla działów o numerach z przedziału od 4 do 8.

6.3. Raport obrotów PLU

Na raporcie obrotów PLU (kodów towarowych) mamy informację na temat wielkości sprzedaży danego towaru. Obok nazwy PLU i jego numeru jest drukowana kwota za jaką dokonano sprzedaży danego towaru oraz ilość. Raporty można wykonywać jako zerujące oraz jako poglądowe (niezerujące).

Instrukcja wykonywania raportu:

  (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr 3 i

nacisnąć  – na wyświetlaczu pojawia się pytanie:

obroty w kodach:
Od :

należy określić jakie KODY (towary) ma obejmować raport: jeden wybrany KOD, zakres KODÓW od: ... do: ..., czy też wszystkie KODY (towary).

Naciśnięcie klawisza  spowoduje wydruk raportu wszystkich kodów towarowych (towarów) które zostały sprzedane od ostatniego raportu zerującego. Po pytaniu o numer kodu początkowego można wpisać numer PLU towaru np. PLU nr 455

– naciskamy klawisz    i potwierdzamy klawiszem .

Jeśli teraz podamy numer innego PLU (towaru) np. nr PLU 500 to kasa wykona raport dla wszystkich towarów z przedziału od nr 455 do nr 500. Naciskamy więc klawisz

   a potem . – nastąpi wydruk raportu dla towarów o

numerach PLU z przedziału od 455 do 500. W czasie wydruku – aż do ukończenia – na wyświetlaczu migać będzie komunikat: *Proszę czekać ...*

Jeśli chcemy zrobić raport dla towaru który ma zaprogramowany kod EAN (skaner) – należy po pytaniu o numer PLU odczytać skanerem z towaru ten kod lub wpisać kod EAN ręcznie z klawiatury – zostanie wykonany raport tylko dla tego towaru.

WYDRUK RAPORTU MOŻNA PRZERWAĆ KLAWISZEM ZEROW.

6.4. Raport obrotów kasjerów

Na raporcie obrotów kasjerów drukowane są informacje o wysokości sprzedaży, dokonywanych wpłatach i wypłatach, środkach płatniczych dla danego kasjera (lub wszystkich zaprogramowanych kasjerów) oraz przyjęciach i wydaniach opakowań zwrotnych.

Instrukcja wykonywania raportu (Tryb RAPORTY NIEZERUJĄCE lub RAPORTY ZERUJĄCE):

4_{JKL}_{CZEK} OK_{GOTÓWKA} (lub za pomocą klawiszy KOD i CENA_{A/a} przejść do pozycji nr 4 i

nacisnąć OK_{GOTÓWKA}) – wejście do wykonywania raportów kasjerów. Na wyświetlaczu pojawia się pytanie:

obroty kasjera
Nr :

Naciśnięcie klawisza OK_{GOTÓWKA} spowoduje wydruk raportu wszystkich kasjerów którzy zostali zaprogramowani. Podczas wydruku – aż do zakończenia – na wyświetlaczu migał będzie komunikat: *Druk raportu kasjerów...*

Zamiast tego można wpisać numer jednego kasjera, dla którego chcemy wykonać raport

np. kasjer nr 2 – naciskamy klawisz 2_{VWX}_{NARZ.KW} i potwierdzamy klawiszem OK_{GOTÓWKA}. – zostanie wydrukowany raport dla kasjera numer 2.

Pod numerem 8 kasjera jest zarezerwowane miejsce dla operatora – jeśli sprzedaż prowadzona będzie przez operatora właśnie pod tym numerem kasjera należy wykonać raport o jego obrotach. Raport o wysokości obrotu operatora drukowany jest tylko, gdy była prowadzona przez niego sprzedaż – jeśli jego liczniki sprzedaży są zerowe, to nie ma możliwości wykonania tego raportu.

6.5. Raport opakowań zwrotnych

Kasa prowadzi gospodarkę opakowaniami zwrotnymi.

Po wejściu do wykonywania raportu opakowań zwrotnych (Tryb RAPORTY NIEZERUJĄCE lub Raporty ZERUJĄCE, zależnie od konsekwencji, jakie ma ze sobą

nieść wykonanie tego raportu), sekwencja: 5_{MNO}_{KARTA} OK_{GOTÓWKA} (lub za pomocą

klawiszy KOD i CENA_{A/a} przejść do pozycji nr 5 i nacisnąć OK_{GOTÓWKA}) – wejście do wykonywania raportu. Pokazuje się komunikat:

Kod początkowy
Od :

Dalsze czynności – identyczne jak przy wykonywaniu raportu obrotów PLU (rozdz. 6.3.)

6.6. Raport dobowy

Raport dobowy jest najważniejszym raportem, jaki każdy użytkownik zobowiązany jest wykonać codziennie jako zerujący. Podczas wykonywania tego raportu w trybie pracy Raporty Zerujące następuje zapis do pamięci fiskalnej obrotu z

całego dnia (od ostatniego raportu dobowego zerującego) z uwzględnieniem rozdziału kwot podatku na poszczególne stawki PTU, daty i godziny wykonania raportu, ilości wystawionych paragonów fiskalnych. Wydruk tego raportu oznaczony jest numerem unikatowym kasy i logo fiskalnym: stylizowanym z literek PL. **Wydruk ten należy starannie przechowywać – służy jako rozliczenie z Urzędem Skarbowym.**

Wykonanie tego raportu w trybie RAPORTY NIEZERUJĄCE jest tylko raportem informacyjnym, można go wykonywać w dowolnym momencie wiele razy dziennie. Będą na nim dane sumowane od ostatniego raportu zerującego.

Schemat wykonywania raportu dobowego:

Tryb RAPORTY NIEZERUJĄCE lub RAPORTY ZERUJĄCE (ZERUJĄCE obowiązkowo codziennie – o ile była prowadzona sprzedaż)

6_{PQR}_{KREDYT} OK_{GOTÓWKA} (lub za pomocą klawiszy KOD i CENA_{A/a} przejść do pozycji nr 6 i

nacisnąć OK_{GOTÓWKA}) – wejście do wykonywania raportu dobowego. Na wyświetlaczu pojawia się pytanie:

Potwierdź
klawiszem OK

należy potwierdzić klawiszem OK_{GOTÓWKA}. Nastąpi pytanie o poprawność daty:

Data poprawna?
2000-07-11

jeśli data jest poprawna potwierdzamy klawiszem OK_{GOTÓWKA}. Nastąpi wydruk raportu. Jeśli w danym dniu zaistniała potrzeba powtórzenia wykonania raportu dobowego zerującego to po potwierdzeniu pytania o poprawność daty nastąpi pytanie:

Kolejny rap. o
tej samej dacie?

Potwierdzamy klawiszem OK_{GOTÓWKA}

Wykonywanie kilku raportów dobowych zerujących w jednym dniu prowadzi do skrócenia czasu działania kasy – pamięć fiskalna zostanie zapisana wcześniej niż w ciągu przewidywanych 5 lat.

Jeśli podczas wykonywania raportu data pokazana przez kasę nie będzie zgodna z

aktualną datą należy za pomocą klawisza ZEROW wycofać się z wykonywania raportu i niezwłocznie powiadomić serwis.

Zapisanie raportu dobowego do pamięci fiskalnej z niewłaściwą datą może spowodować konieczność wymiany pamięci fiskalnej na nową na koszt użytkownika!

W trybie pracy RAPORTY NIEZERUJĄCE pytanie o poprawność daty jest pominięte.

6.7. Raport łańcuchowy

Raport ten służy do drukowania kolejno po sobie wcześniej zdefiniowanych (w programowaniu, pozycja 15 – niezerujące, 16 – zerujące) raportów. Tę opcję można wykorzystać, gdy ktoś codziennie drukuje te same raporty (np.: raport stanu kasy, sprzedaży PLU, obrotów kasjerów, raport dobowy). Zamiast pojedynczo wykonywać poszczególne raporty, można wywołać raport łańcuchowy, który spowoduje automatyczne wykonanie wszystkich, wcześniej zdefiniowanych raportów.

Schemat wykonywania wydruku (tryb RAPORTY NIEZERUJĄCE lub RAPORTY ZERUJĄCE):

7 ABC ZWROT OK GOTÓWKA (lub za pomocą klawiszy KOD i CENA A/a przejść do pozycji nr 7 i nacisnąć OK GOTÓWKA) - *Raport łańcuchowy* – na wyświetlaczu pojawi się:

Potwierdź
klawiszem OK

Po naciśnięciu klawisza OK GOTÓWKA nastąpi wydruk kolejno wszystkich raportów, które zaznaczono do wykonywania “w łańcuchu”.

Jeśli w łańcuchu znajduje się Raport dobowy zerujący (fiskalny), przed wydrukiem raportów nastąpi pytanie o poprawność daty:

Data poprawna?
2000-07-11

jeśli data jest poprawna potwierdzamy klawiszem OK GOTÓWKA. Jeśli data nie jest

poprawna należy wycofać się klawiszem C USUŃ i niezwłocznie powiadomić serwis!

Drukowane raporty można przerwać w dowolnej chwili klawiszem C USUŃ (oprócz raportu dobowego zerującego)

6.8. Raport okresowy

Raport okresowy jest odczytem z pamięci fiskalnej w zadanym okresie czasu lub pomiędzy zadanymi numerami raportów fiskalnych. Na końcu raportu nastąpi podsumowanie należnego podatku PTU z rozbiciem na poszczególne stawki PTU z zadanego okresu lub zakresu. Na raporcie tym znajdują się również wszelkie informacje o zmianach stawek PTU i wykonywanych zerowaniach w wybranym okresie (zakresie) Raport okresowy nie jest raportem fiskalnym.

Instrukcja wykonywania raportu okresowego:

8 DEF WPLATA OK GOTÓWKA (lub za pomocą klawiszy KOD i CENA A/a przejść do pozycji nr 8 i

nacisnąć OK GOTÓWKA) - wejście w tryb wykonywania raportu okresowego. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Raport okresowy
Od:

Należy podać zakres, za jaki ma być wykonany raport. Zakres może być podany w numerach (numery raportów dobowych) lub w datach – dla danego okresu. Jeśli po pytaniu *Od:* podamy liczbę mającą od 1 do 4 cyfr – potraktowane to będzie jako numer raportu dobowego, jeśli podamy liczbę 6 – cio cyfrową potraktowane to będzie jako data. Datę należy podawać w formacie: RRMMDD (np. 000801). Podaną liczbę

zatwierdzamy klawiszem OK GOTÓWKA. Teraz należy podać zakres końcowy jaki ma obejmować raport. Należy wpisać datę, lub numer końcowy raportu okresowego.

Jeśli teraz naciśniemy klawisz OK GOTÓWKA - nastąpi pytanie o rodzaj raportu jaki ma być wydrukowany: pełny, czy podsumowanie. Na raporcie pełnym drukowane są wszystkie raporty dobowe z zadanego okresu, wraz ze wszystkimi informacjami na nich zawartymi, na końcu wydruku znajdzie się podsumowanie tych raportów. Na raporcie okresowym wykonanym jako podsumowujący jest tylko podsumowanie wszystkich raportów z zadanego okresu.

RAPORT OKRESOWY WYKONANY JAKO PEŁNY MA OPIS: RAPORT FISKALNY OKRESOWY ORAZ POSIADA NUMER UNIKATOWY.

Raport
1. Pełny

Znaczek ▼ w prawym górnym rogu wskazuje, że za pomocą klawiszy KOD i CENA A/a

można wybrać właściwy typ raportu okresowego (lub wpisać numer: 0 RABAT% - podsu-

mowanie, lub 1 STU RAB.KW - pełny) i zatwierdzić go klawiszem OK GOTÓWKA

Można oczywiście wykonać raport dla konkretnej daty lub konkretnego numeru. Należy wówczas po podaniu początkowego numeru lub daty i zatwierdzeniu klawiszem

OK GOTÓWKA, należy jeszcze raz nacisnąć klawisz OK GOTÓWKA od razu przechodząc do wyboru rodzaju raportu: pełny lub podsumowanie do zatwierdzenia raportu.

6.9. Raport kodów nieużywanych

Jednym z raportów, jakie można otrzymać z kasy **BRAVO** jest raport kodów nieużywanych. Raport ten możemy uzyskać, gdy mamy załączony mechanizm kontroli starzenia towarów (PROGRAMOWANIE, poz. 6: Opcje Globalne, opcja nr 13). W raporcie tym drukowane są towary, które nie były sprzedawane w okresie ustawionym jako czas starzenia. Drukowane są również na raporcie wielokrotności tego czasu starzenia. Gdy czas starzenia ustawimy na 26 – co pół roku będziemy mogli zrobić przegląd bazy. Po wejściu do wykonywania raportu kodów nieużywanych (Tryb RAPORTY

NIEZERUJĄCE, sekwencja:   (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr 9 i nacisnąć ) – wejście do wykonywania raportu. Pokazuje się komunikat:

Potwierdź
klawiszem OK

Ztwierdzamy klawiszem  - następuje wydruk raportu. Na wydruku obok towarów będzie napisana liczba tygodni, przez ile czasu dany towar nie był sprzedawany. Jeśli więc czas starzenia ustawiony był na 5 (5 tygodni), na wydruku będzie widnieć napis 5 tygodni obok towarów, które nie były sprzedawane ponad 5 tygodni (ale mniej niż 10 tygodni).

6.10. Zestawienie towarów zaprogramowanych

W opcji tej Użytkownik ma możliwość sprawdzenia (wydrukowania) wszystkich (zakresu, lub dowolnego) zaprogramowanych w kasie towarów wraz z przypisanymi im parametrami (kodem PLU, stawką PTU). Zestawienie (wydruk) można wykonać zarówno dla całej bazy PLU jak i dla przedziału (od numeru PLU ... do numeru PLU) oraz dla pojedynczego towaru PLU. Zestawienie może być drukowane wg kodów PLU, lub według przyporządkowanej stawki PTU.

Schemat wykonywania zestawienia (tryb RAPORTY NIEZERUJĄCE):

   (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji

nr 10 i nacisnąć ) – wejście w tryb drukowania zestawienia.

Na wyświetlaczu pojawia się pytanie o kryterium drukowania: według kodów PLU czy według przyporządkowanej stawki PTU:

Wdł. stawek - CENA
Wdł. kodów - KOD

Należy wybrać klawisz wskazujący odpowiednie kryterium: klawiszem  wybieramy raport sortujący wydruk wg przyporządkowanych im stawek PTU,

natomiast klawiszem  wybieramy raport sortujący wydruk według kodów PLU. Dalszy ciąg wykonywania zestawienia – identyczny jak przy raporcie Obrotów PLU (pkt 6.3) Ustawienie flagi 5 w opcjach globalnych (PROGRAMOWANIE, 6) decyduje, czy oprócz nazwy będzie drukowany również kod PLU lub EAN (kod wielocyfrowy).

6.11. Zestawienie opakowań zwrotnych

Funkcja ta pozwala na wydrukowanie zestawienia zaprogramowanych w kasie opakowań zwrotnych.

Schemat wykonywania zestawienia (tryb RAPORTY NIEZERUJĄCE):

   (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr

11 i nacisnąć ) – wejście w tryb drukowania zestawienia.

Dalszy ciąg wykonywania zestawienia – identyczny jak przy raporcie Obrotów PLU (pkt 6.3)

6.12. Ostatni raport dobowy

Funkcja ta pozwala na powtórne wydrukowanie ostatnio wykonywanego raportu dobowego zerującego. Jest to odczyt z pamięci fiskalnej tego raportu. Można go wykonać tylko jako niezerujący – tryb RAPORTY NIEZERUJĄCE. Wydruk ten będzie posiadał wszystkie informacje, jakie znajdowały się na ostatnim raporcie fiskalnym (oprócz ilości zmian w bazie towarowej), oznaczony będzie informacją: Kopia raportu dobowego, niefiskalny, nie będzie posiadał logo fiskalnego w stopce paragonu ani numeru unikatowego kasy.

Schemat wykonywania raportu (tryb RAPORTY NIEZERUJĄCE)

   (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji

nr 12 i nacisnąć ) – wejście w tryb wykonywania raportu, na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Potwierdź
klawiszem OK

Należy potwierdzić klawiszem  – zostaje wydrukowana kopia ostatnio wykonanego raportu dobowego (bez oznaczeń fiskalnych).

6.13. Wykaz tandemów

Raport ten służy do drukowania zestawienia kodów, które w programowaniu artykułów PLU zostały połączone w tandemy z artykułami, które są oznaczone jako opakowanie. Wydruk można wykonać w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!)

Schemat wykonywania wydruku (tryb RAPORTY NIEZERUJĄCE):



 (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr 13 i nacisnąć  – na wyświetlaczu pojawi się:

P O t w i e r d ż
k l a w i s z e m O K

Po naciśnięciu klawisza  nastąpi wydruk opakowań z towarami do których zostały one dołączone.

6.14. Raport miesięczny

Raport miesięczny jest fiskalnym raportem rozliczeniowym za podany miesiąc. Jego wygląd jest identyczny z pełnym raportem okresowym (posiada oznaczenie: FISKALNY oraz numer unikatowy), a obejmuje wszystkie zapisy z pamięci fiskalnej w zadanym miesiącu. Podczas wykonywania raportu miesięcznego podaje się tylko rok oraz miesiąc. Raport taki można wykonywać wielokrotnie.

Schemat wykonania raportu miesięcznego:

Tryb pracy RAPORTY NIEZERUJĄCE, naciskamy klawisze    (lub za pomocą klawiszy  i  przejść do pozycji nr 14 i nacisnąć  - wejście w tryb wykonywania raportu miesięcznego. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

P o d a j d a t e :
(R R M M)

Należy podać rok i miesiąc, za jaki ma być wykonany raport. Po wpisaniu, należy zatwierdzić klawiszem .

6.15. Raport opisów stałych

W raporcie tym drukowane są wszystkie opisy stałe zawarte w programie pracy kasy. Na końcu raportu drukowana jest nazwa programu pracy kasy oraz jej wersja.

7. PRZYKŁADOWE WYDRUKI Z KASY BRAVO

W rozdziale tym zostaną przedstawione przykładowe wydruki z kasy fiskalnej **BRAVO** z opisem, co oznaczają poszczególne pozycje na tych wydrukach. Przedstawione zostaną zarówno paragony fiskalne, wydruki raportów, wydruki będące efektem obsługi kasy wraz z opisem, co oznaczają zamieszczone tam informacje.

7.1. Paragon fiskalny

Paragon fiskalny jest drukowany podczas sprzedaży towarów i ich rejestracji na kasie fiskalnej. Przykładowy wygląd paragonu wraz z rozliczeniem opakowań zwrotnych:

NOVITUS SA	Nagłówek
ul. Nowojawska 118	Nagłówek
33-300 Nowy Sącz	Nagłówek
NIP: 123-123-12-12	NIP użytkownika
2005-03-08 1000016	Data, kolejny numer wydruku
PARAGON FISKALNY	Nazwa wydruku (paragon fiskalny)
Woda mineralna	Nazwa artykułu (maks. 18 znaków)
8*0.55 4.40A	Ilość * cena jednostkowa, wartość, stawka PTU
Twaróg tłusty	Nazwa artykułu (maks. 18 znaków)
1.34*6.30 8.44B	Ilość * cena jednostkowa, wartość, stawka PTU
Razem: 12.84	Razem – podsumowanie (opcja)
SP.OP.A: 4.40	Sprzedaż opodatkowana stawką A
PTU 22.00% 0.79	Wysokość stawki, kwota podatku A
SP.OP.B: 8.44	Sprzedaż opodatkowana stawką B
PTU 7.00% 0.55	Wysokość stawki, kwota podatku B
PTU: 1.34	Suma podatku PTU (A+B+...)
SUMA: 12.84	Suma za towary na paragonie
F00000000005	Numer paragonu fiskalnego
k-a:0 k-r:0 11:45	Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
ADL 04089367	Logo fiskalne, numer unikatowy kasy
Opak.zwr. 7	Nr PLU sprzed opak,
8*0.30 2.40	ilość * cena jedn, wartość
Opak.zwr. 8	Nr PLU zwróconego opakowania
-3*0.40 -1.20	Zwrócono (-) ilość *cena jedn., wart (zwrot)
SUMA: 14.04	Suma łączna (paragon + rozlicz opak)
Gotówka: 20.00	Gotówka otrzymana od klienta
Reszta: 5.96	Wydana reszta

Przykładowy paragon z przyjęciem zapłaty w EURO

W przykładzie wartość paragonu wynosiła 100 PLN, klient zapłaty dokonuje w walucie EURO, dając sprzedawcy 25 EURO.

NOVITUS SA	Nagłówek
ul. Nowojawska 118	
33-300 Nowy Sącz	
NIP: 123-123-12-12	NIP użytkownika
2005-03-08 1000020	Data, kolejny numer wydruku
PARAGON FISKALNY	Nazwa wydruku – paragon fiskalny
Spodnie 1*100.00	Nazwa artykułu, Ilość * cena jednostkowa
100.00A	wartość, stawka PTU
Razem: 100.00	Razem – podsumowanie (opcja)
SP.OP.A: 100.00	Sprzedaż opodatkowana stawką A
PTU 22.00% 18.03	Wysokość stawki, kwota podatku A
PTU: 18.03	Suma podatku PTU
SUMA: 100.00	Suma za towary na paragonie w PLN
Gotówka: 114.26	Gotówka przeliczona na PLN z zapłaty w EURO ^{*1}
Reszta: 14.26	Reszta w PLN do wydania klientowi ^{*2}
F00000000007	Numer paragonu fiskalnego
k-a:0 k-r:0 11:52	Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
ADL 04089367	Logo fiskalne, numer unikatowy kasy
## NIEFISKALNY ##	Dodruk niefiskalny pod paragonem
Wartość PLN: 100.00	Wartość paragonu w PLN
PLN/€: 4.5698	Zaprogramowany w kasie przelicznik (kurs)
Wartość €: 21.88	Wartość paragonu w EURO wg zaprogr. kursu ^{*3}
Gotówka €: 25.00	Gotówka w EURO otrzymana od klienta
Reszta €: 3.12	Reszta w EURO do wydania klientowi ^{*4}
## NIEFISKALNY ##	

Uwagi:

^{*1} Po wpisaniu zapłaty w walucie EURO kasa przelicza przyjętą od klienta gotówkę EURO na PLN według zaprogramowanego w kasie przelicznika (z zaokrągleniem do dwóch miejsc po przecinku): 25 EUR x 4,5698 = 114,26 PLN.

^{*2} Reszta wynikająca z przeliczenia różnicy podanej przez klienta kwoty w EURO a wartością zapłaty za paragon z zastosowaniem zaprogramowanego przelicznika.

^{*3} Wartość paragonu przeliczona z PLN na walutę EURO według zaprogramowanego w danej chwili w kasie przelicznika (zaokrąglona do dwóch miejsc po przecinku): 100 PLN / 4,5698 = 21,88 EUR.

^{*4} Reszta w EURO wynikająca z różnicy podanej przez klienta gotówki w EURO a kwotą do zapłaty za paragon przeliczoną na EURO według zaprogramowanego przelicznika.

7.2. Wpłata do kasy

NOVITUS SA
 ul. Nawojowska 118
 33-300 Nowy Sącz
 NIP: 123-123-12-12
 2005-03-08 W000021
 ## NIEFISKALNY ##
 POKWITOWANIE
 WPLATY
 Wpłata: 200.00
 ## NIEFISKALNY ##
 k-a:0 k-r:0 11:52
 04089367

Nagłówek
 Nagłówek
 Nagłówek
 Nagłówek
 NIP użytkownika
 Data, numer wydruku
 Wydruk niefiskalny

Rodzaj wydruku

Wartość wpłaty

Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
 Część cyfrowa numeru unikatowego kasy

7.3. Wypłata z kasy

NOVITUS SA
 ul. Nawojowska 118
 33-300 Nowy Sącz
 NIP: 123-123-12-12
 2005-03-08 W000022
 ## NIEFISKALNY ##
 POKWITOWANIE
 WYPŁATY
 Wypłata: 200.00
 ## NIEFISKALNY ##
 k-a:0 k-r:0 11:52
 04089367

Nagłówek
 Nagłówek
 Nagłówek
 Nagłówek
 NIP użytkownika
 Data, nr wydruku
 Wydruk niefiskalny

Rodzaj wydruku

Wartość wypłaty

Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
 Część cyfrowa numeru unikatowego kasy

7.4. Paragon anulowany

NOVITUS SA
 ul. Nawojowska 118
 33-300 Nowy Sącz
 NIP: 123-123-12-12
 2005-03-08 W000023
 PARAGON FISKALNY
 Woda mineralna
 18*0.55 9.90A
 Razem: 9.90
 PARAGON ANULOWANY
 k-a:0 k-r:0 11:53
 04089367

Nagłówek
 Nagłówek
 Nagłówek
 Nagłówek
 NIP użytkownika

Data, nr wydruku
 Rodzaj (nazwa) wydruku
 Nazwa artykułu
 Ilość * cena jedn., wartość, stawka PTU

Razem – podsumowanie

Informacja o anulowaniu paragonu

Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
 Część cyfrowa numeru unikatowego kasy

7.5. Raport fiskalny dobowy

NOVITUS SA
ul. Nowojowska 118
33-300 Nowy Sącz
NIP: 123-123-12-12
2005-03-08 14000024
RAPORT FISKALNY
DOBOWY

PTU A 22.00%
PTU B 7.00%
PTU C 0.00%

2005-03-08
nr rap.: 0078

SP.OP.A 167.54
SP.OP.B 7.89
SP.OP.C 0.00
KW.PTU A 36.86
KW.PTU B 0.55
SUMA PTU 37.41
NALEŻ.: 212.84
IL.PAR.: 00003
WART.AN.PAR.: 22.74
IL.AN.PAR.: 2

DOKONANO ZMIAN
BAZY TOWAROWEJ

Ilość zmian: 4
IL.POZYCJI: 18
k-a:0 k-r:0 11:54
ADL 04089367

Nagłówek
Nagłówek
Nagłówek
Nagłówek
NIP użytkownika
Data, nr wydruku
Rodzaj wydruku – raport dobowy fiskalny

Zaprogramowana wysokość stawki A
Zaprogramowana wysokość stawki B
Zaprogramowana wysokość stawki C

Data wykonania raportu
Nr kolejny raportu

Sprzedaż opodatkowana w stawce A
Sprzedaż opodatkowana w stawce B
Sprzedaż opodatkowana w stawce C

Kwota podatku A
Kwota podatku B
Łączna kwota podatku

Wartość sprzedaży
Ilość wydanych paragonów fiskalnych

Wartość anulowanych paragonów
Ilość anulowanych paragonów

Informacja o zmianach w bazie towarowej kasy

Ilość zmian w bazie towarowej kasy
Ilość pozycji (linii) na raporcie od poz. PTU A
Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
Logo fiskalne, numer unikatowy kasy

7.6. Raport stanu kasy

NOVITUS SA
ul. Nowojowska 118
33-300 Nowy Sącz
NIP: 123-123-12-12
2005-03-08 14000025
NIEFISKALNY ##
RAPORT STANU KASY
ZERUJĄCY

gotówka: 298.04
czeki: 0.00
karty płat.: 0.00
kredyty: 0.00
talony: 0.00

W kasie: 298.04
got. €: 50.00
got. € w PLN: 228.52
gosp.opak.: 1.20
wpłaty: 280.00
wyплаты: 200.00
storno: 0.00
rabat: 0.00
narzut: 0.00
il.par.an: 00003
NIEFISKALNY ##
k-a:0 k-r:0 11:54
04089367

Nagłówek

NIP użytkownika
Data, nr wydruku

Rodzaj wydruku
Tryb pracy kasy (zerujący)

Ilość gotówki w kasie ^{*1}
Wartość płatności czekami
Wartość płatności kartami płatniczymi
Wartość sprzedaży „na kredyt”
Wartość płatności talonami
Suma środków płatniczych (PLN) w kasie
Wartość gotówki EURO przyjęta od klienta ^{*2}
Wartość powyższej gotówki w PLN ^{*3}

Bilans obrotu opakowaniami zwrotnymi
Wartość wpłat
Wartość wypłat
Wartość stornowanych pozycji
Wartość udzielonych rabatów
Wartość dodanych narzutów
Ilość paragonów anulowanych

Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
Część cyfrowa numeru unikatowego kasy

UWAGI!!!

^{*1} W ilości gotówki uwzględnione są wszelkie wpływy i wypłaty gotówki do kasy z paragonów, wpłat, wypłat, również z paragonów zadeklarowanych jako płacone w EURO (przeliczone na PLN według przelicznika zaprogramowanego w kasie w chwili dokonywania sprzedaży).

^{*2} Wartość gotówki w EURO zadeklarowanej jako przekazana przez klienta podczas zapłaty za paragon (opis w rozdziale 5.23).

^{*3} Wartość gotówki z punktu ^{*2} przeliczona na PLN według kursu z chwili dokonywania płatności w EURO. Kurs EURO można zmienić w dowolnym momencie pracy kasy, dlatego wartość ^{*3} jest aktualizowana po każdym paragonie zadeklarowanym jako płatność w EURO a nie jako przeliczenie wartości z pozycji ^{*2} według przelicznika z chwili wykonywania raportu stanu kasy. Jeśli wartość z pozycji ^{*3} podzielona przez wartość pozycji ^{*2} nie daje aktualnie ustawionego przelicznika, oznacza to, że od ostatniego raportu zerującego stanu kasy dokonano sprzedaży z różnymi przelicznikami kursu.

7.7. Raport obrotów PLU

NOVITUS SA	Nagłówek
ul. Nowojawska 118	Nagłówek
33-300 Nowy Sącz	Nagłówek
NIP: 123-123-12-12	Nagłówek
2005-03-08 1000029	NIP użytkownika
## NIEFISKALNY ##	Data, nr wydruku
RAPORT OBROTU	
KODOW TOWAROWYCH	
ZERUJĄCY	
Woda mineralna	Rodzaj wydruku
Ilość: 8.000	
Wartość: 4.40	Tryb pracy Zerujący
PLU: 1	
Twaróg tłusty	Nazwa towaru
Ilość: 1.340	Ilość sprzedanych towarów
Wartość: 8.44	Wartość sprzedanych towarów
PLU: 2	Kod PLU
Spodnie	Nazwa towaru
Ilość: 3.000	Ilość sprzedanych towarów
Wartość: 300.00	Wartość sprzedanych towarów
PLU: 3	Kod PLU
SUMA: 312.84	Suma wartości wydr pozycji na raporcie
Pozycji: 00003	Ilość pozycji na raporcie
## NIEFISKALNY ##	
k-a:0 k-r:0 12:23	Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
04089367	Częściowy numer unikatowy kasy

8. WYKAZ KOMUNIKATÓW

Podczas pracy, wykonywania raportów oraz programowania kasa wyświetla szereg komunikatów komentujących wykonywane działania, programowane funkcje oraz stany błędne. W rozdziale tym przedstawione zostaną takie komunikaty wraz z opisem, powodem wystąpienia i sposobem postępowania.

8.1. Błędy zgłaszane przez kasę

Błędy zgłaszane przez kasę można podzielić na kategorie:

- **błędy zwykłe** - powodują pojawienie się komunikatu na wyświetlaczu obsługi i wygenerowanie pięciu sygnałów dźwiękowych. Usunięcia komunikatu dokonuje się klawiszem **ZEROW**.
- **błędy fatalne** - po wyświetleniu komunikatu i wygenerowaniu pięciu sygnałów dźwiękowych kasa zawiesza działanie generując serię dodatkowych, krótkich sygnałów dźwiękowych. Wznowienie pracy kasy jest możliwe jedynie przez przerwanie zasilania i jego ponowne podłączenie.

W zestawieniu błędów błędy fatalne będą oznaczane słowami „błąd fatalny”.

Tekst komunikatu na wyświetlaczu obsługi. Znaczenie błędu	Sugerowane czynności serwisowe
Podany dział nieoprogramowany - Próba sprzedaży nieoprogramowanego działu lub PLU należącego do nieoprogramowanego działu	
Baza PLU pełna - Błąd może wystąpić w trakcie dodawania do bazy nowego PLU, jeśli jest ona zapełniona.	Należy przed następnym programowaniem dokonać usunięcia martwych kodów lub ręcznie usunąć nieużywane PLU.
Błąd argumentu - Podana z klawiatury data lub czas (przy programowaniu daty i czasu) bądź niektóre inne argumenty przy programowaniu mają niepoprawny format bądź wartości.	Należy ponowić programowanie podając poprawną wartość programowanego parametru
Błąd bazy PLU - Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie bazy PLU	Baza PLU, baza działów towarowych, tablice opakowań i tandemów oraz odpowiednie liczniki obrotu zostaną wyzerowane
Błąd bufora paragonu - Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie bufora paragonu.	Bufor zostanie wyzerowany, a jeśli istnieje otwarty paragon, zostanie on anulowany.
Błąd danych w pamięci fisk. - Błąd sumy kontrolnej w pamięci fiskalnej. Kasa przechodzi w tryb tylko do odczytu.	Konieczna będzie wymiana pamięci fiskalnej

Tekst komunikatu na wyświetlaczu obsługi. Znaczenie błędu	Sugerowane czynności serwisowe
Błąd daty nast. starzenia - Podczas inicjalizacji wykryto przekłamanie daty kolejnego zwiększenia liczników czasu braku obrotu PLU.	Data zostanie ustawiona na datę aktualną powiększoną o zdefiniowany okres, po którym następuje starzenie
Błąd działów - Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie bazy działów	Baza działów i liczniki sprzedaży działów zostaną wyzerowane
Błąd głównych liczn. sprzedaży - Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie głównych liczników sprzedaży (niefiskalnych)	Liczniki zostaną wyzerowane
Błąd klawiatury - Przepełniony bufor klawiatury. Znaki nie mieszczące się w buforze zostaną pominięte. Błąd może być spowodowany wadliwym połączeniem klawiatury z płytą główną kasy.	Należy sprawdzić połączenie klawiatury
Błąd komunikacji szeregowej – Awaria portu szeregowego kasy	Należy sprawdzić połączenie urządzenia zewnętrznego (skanera, wagi lub komputera PC) podłączonego do uniwersalnego portu szeregowego
Błąd kwoty - Próba sprzedaży towaru lub korekty sprzedaży z zerową wartością pozycji (cena x ilość, po zaokrągleniu)	Należy podać właściwą cenę lub ilość dla pozycji
Błąd kwoty poprz. paragonu - Podczas inicjalizacji wykryto przekłamanie zapamiętanej kwoty ostatniego paragonu	Kwota zostanie wyzerowana, po wciśnięciu RAZEM w trybie sprzedaży przed rozpoczęciem pierwszego paragonu pojawi się kwota 0,00
Błąd liczników sprz. działów - Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie liczników sprzedaży działów	Liczniki sprzedaży działów zostaną wyzerowane
Błąd liczników sprz. kasjerów - Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie liczników sprzedaży kasjerów	Liczniki zostaną wyzerowane.
Błąd liczników sprzedaży PLU - Nastąpiło przekłamanie liczników obrotu PLU.	Liczniki zostaną wyzerowane
Błąd mechanizmu drukującego - Zacięcie papieru w mechanizmie drukującym lub awaria mechanizmu.	Należy usunąć zacięty papier, sprawdzić połączenie mechanizmu z płytą główną kasy a w razie stwierdzenia jego poprawności - wymienić mechanizm
Błąd nazwy - Podawana z klawiatury nazwa PLU lub działu nie zawiera przynajmniej dwóch znaków ze zbioru dużych i małych liter i cyfr	Należy poprawić wadliwą nazwę
Błąd operacji na pamięci fisk. - Wykonanie zapisu do pamięci fiskalnej nie powiodło się	Należy sprawdzić połączenie pamięci fiskalnej z główną płytą kasy.

Tekst komunikatu na wyświetlaczu obsługi. Znaczenie błędu	Sugerowane czynności serwisowe
Błąd pamięci konfiguracji - Podczas inicjalizacji wykryto przekłamanie pamięci RAM urządzenia	Kasa powróci do konfiguracji standardowej.
Błąd pamięci PLU, konf. i dz. - Podczas inicjalizacji wykryto przekłamanie pamięci RAM urządzenia	Zostanie wyzerowana baza PLU i baza działów, kasa powróci do konfiguracji standardowej.
Błąd pamięci RAM - Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie fiskalnej części pamięci RAM (fiskalne liczniki sprzedaży)	Pamięć zostanie wyzerowana. Powtarzanie się błędu po każdym włączeniu kasy może oznaczać usterkę sprzętu – bądź awarię akumulatora podtrzymującego zawartość RAM w okresie wyłączenia kasy
Błąd pamięci RAM - Podczas inicjalizacji wykryto przekłamanie pamięci RAM urządzenia	Pamięć zostanie wyzerowana. Powtarzanie się błędu po każdym włączeniu kasy może oznaczać usterkę sprzętu – bądź awarię akumulatora podtrzymującego zawartość RAM w okresie wyłączenia kasy
Błąd pamięci ROM - Niezgodność sum kontrolnych pamięci programu kasy.	Awaria układu pamięci programu. Należy wymienić układ
Błąd skanera - Brak połączenia lub błędne dane odbierane ze skanera	Należy sprawdzić połączenie skanera oraz sposób jego transmisji (skaner winien transmitować kolejne cyfry kodu jako znaki ASCII, na końcu kodu znak CR (ODH), w trybie 8N1, z prędkością 9600 bodów)
Błąd struktury bazy PLU - Podczas przeprowadzania operacji na bazie PLU wykryto jej przekłamanie	Należy wyzerować bazę PLU
Błąd tablicy opakowań - Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie obszaru tablicy opakowań.	Tablica zostanie odtworzona
Błąd tablicy tandemów - Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie obszaru tablicy tandemów	Tablica zostanie wyzerowana. Należy zaprogramować powtórnie połączenia między towarami i opakowaniami
Błąd wagi - Brak połączenia lub błędne dane odbierane z wagi	Należy sprawdzić połączenie wagi oraz ustawienie typu wagi w opcjach systemowych
Błąd wartości brutto - Przepełnienie sumy należności za paragon.	Należy anulować paragon.
Błąd wartości liczby - Wprowadzona liczba (kwota, ilość, kod itp.) jest poza dopuszczalnym zakresem ew. ma błędny format (liczba miejsc po przecinku itp.)	Należy ponowić operację podając prawidłowy parametr

Tekst komunikatu na wyświetlaczu obsługi. Znaczenie błędu	Sugerowane czynności serwisowe
Błąd wartości PTU - Błąd parametru przy programowaniu stawek PTU	Należy ponowić operację z podaniem prawidłowych parametrów
Błąd wewnętrzny status: X - Błąd fatalny wywołany poważnym przekłamaniem pracy kasy.	Należy wyłączyć urządzenie, a jeśli błąd powtarza się, należy skontaktować się z serwisem.
Błąd zdefiniowania podziału klawiatury - Próba przyporządkowania jednocześnie wszystkich klawiszy szybkiej sprzedaży dla kodów PLU i działów	Należy ustawić jedną z opcji „Tylko klawisze kodów” i „Tylko klawisze działów” na 0
Błąd zegara systemowego - Zegar systemowy nie pracuje poprawnie	Uszkodzenie sprzętowe głównej płyty kasy.
Błędna relacja param. raportu - Data lub numer początkowy dla raportu okresowego większe od daty lub numeru końcowego	Należy ponowić operację z podaniem prawidłowych parametrów
Błędne hasło operatora - Podczas programowania hasła operatora podano mniej lub więcej niż 4 cyfry bądź podano błędne hasło przy próbie wejścia do trybów 2, 3 lub 4	Należy ponownie wprowadzić hasło
Błędny kod EAN - W podanym kodzie EAN wykryto znak nie będący cyfrą, cyfra kontrolna kodu EAN nie zgadza się z wyliczoną cyfrą bądź kod został rozpoznany jako kod z zaprogramowaną ceną typu 7 lub 10 albo kod z zaprogramowaną masą typu 1 lub 10 i nie zgadza się cyfra kontrolna zaprogramowanej wartości. W takim wypadku błąd jest zgłaszany tylko wtedy, gdy ustawiona jest opcja kontroli kodów EAN. Przy wyłączonej opcji błąd jest zgłaszany gdy długość kodu jest większa od 5 cyfr, lecz różna od 8, 13, 15 i 18.	Należy podać prawidłowy kod lub wyzerować opcję kontroli kodów EAN
Błędny kod kasjera - Podano nieprawidłowy kod kasjera.	Należy ponownie wprowadzić kod
Błędny nagłówek - Zbyt długi nagłówek. Całkowita długość nagłówka nie może być większa niż 217 znaków (łącznie ze znakami rozpoczęcia/zakończenia wyróżnienia)	Należy skrócić nagłówek i ponowić próbę jego zaprogramowania
Błędny numer HALO - Podano indeks do tablicy kwot maksymalnych, który jest poza zakresem.	Należy podać prawidłowy indeks
Błędny numer kasjera - Podano indeks w tablicy kasjerów, który jest poza zakresem	Należy podać prawidłowy indeks
Błędny numer NIP lub brak numeru - Podczas inicjalizacji wykryto brak zaprogramowanego numeru NIP.	Należy zaprogramować numer NIP

Tekst komunikatu na wyświetlaczu obsługi. Znaczenie błędu	Sugerowane czynności serwisowe
Błędny rabat lub narzut - Próba udzielenia rabatu bądź narzutu powyżej wartości maksymalnej.	
Brak pam. fisk. lub num. unikat. - Brak kontaktu z pamięcią fiskalną lub awaria sprzetowa pamięci fiskalnej.	Należy sprawdzić połączenie pamięci fiskalnej z główną płytą kasy.
Brak pamięci fiskalnej - Awaria modułu pamięci fiskalnej	Należy sprawdzić połączenie pamięci fiskalnej z płytą główną kasy, a jeśli jest ono poprawne, odesłać kasę do producenta
Brak pozycji - W trybie przeglądania paragonu próbowano przejść do pozycji wcześniej niż pierwsza lub następnej po ostatniej.	
Brak raportów w podanym zakr. - Dla raportu okresowego podano zakres dat, pomiędzy którymi nie wykonano żadnego raportu dobowego	Należy ponownie podać daty początkową i końcową obejmujące szerszy okres
Brak sprzedaży. Raport anulowany - Próba wykonania raportu dobowego (zerującego bądź niezerującego) nieudana ze względu na zerowość fiskalnych liczników sprzedaży lub próba wykonania raportu obrotów działów, PLU bądź opakowań nieudana ze względu na zerowość liczników sprzedaży/obrotu we wszystkich działach/PLU/opakowaniach objętych raportem	
Brak stawek PTU - Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto brak zaprogramowanych stawek PTU. Sprzedaż jest zablokowana.	Należy zaprogramować stawki PTU
Brak tekstu reklamowego - Próba wykonania raportu zaprogramowanego tekstu reklamowego podczas gdy tekst ten nie został zaprogramowany	Operacja nie może być przeprowadzona
Brak wyśw. klienta - Wyświetlacz LED dla klienta uległ uszkodzeniu bądź wystąpił brak kontaktu na jego połączeniu z płytą główną kasy	Należy sprawdzić połączenie wyświetlacza a w razie stwierdzenia jego poprawności wymienić wyświetlacz
Bufor paragonu pusty - Próbowano zakończyć paragon, podczas gdy bufor paragonu jest pusty	Należy anulować paragon bądź dodać do niego przynajmniej jedną pozycję
Data wcześn. od ostatniej - Próbowano zaprogramować datę wcześniejszą od daty ostatniego zapisu do pamięci fiskalnej	Należy ponowić operację podając właściwą datę

Tekst komunikatu na wyświetlaczu obsługi. Znaczenie błędu	Sugerowane czynności serwisowe
Dł. parametrów muszą być równe - Podczas podawania zakresu kodów PLU do raportu bądź okresu obejmowanego raportem okresowym podano parametry o różnej długości	Należy ponowić operację podając prawidłowe granice zakresu
Identyczne stawki są zaprogramowane - Próba zaprogramowania stawek PTU równych aktualnie obowiązującym	Należy zmienić parametry operacji bądź zaniechać wykonania operacji
Kasa już w trybie fiskalnym - Błąd generowany podczas operacji programowania numeru NIP i fiskalizacji, jeśli kasa znajduje się w trybie fiskalnym. Jako że wymienione operacje podczas normalnej pracy kasy nie są dostępne po fiskalizacji, pojawienie się błędu sugeruje usterkę wewnętrzną kasy	Zaprogramowanie żądanych parametrów jest niemożliwe. Należy skrupulatnie spisać okoliczności wystąpienia błędu (podejmowana operacja, wprowadzone dane, sposób wydania polecenia - komputer/klawiatura, konfiguracja sprzętowa i programowa urządzenia) i przesłać opis producentowi urządzenia
Koniec papieru - Czujnik papieru wykazuje jego brak lub głowica drukująca nie jest opuszczona (wersja termiczna). Występowanie błędu pomimo obecności papieru (obu rolek w wersji termicznej) może oznaczać przerwanie połączenia między częścią elektroniczną kasy a mechanizmem drukującym.	Należy założyć nową rolkę papieru, opuścić głowicę lub sprawdzić połączenie mechanizmu.
Kwota większa niż suma w kasie - Próbowano wypłacić, zwrócić za opakowania zwrotne bądź wydać jako resztę z płatności bezgotówkowej sumę większą niż stan gotówki w kasie	Operacja wypłaty gotówki nie jest możliwa. Wpłatę za paragon można przyjąć gotówką, operację zwrotu opakowań i paragon z wpłatą bezgotówkową należy anulować, wpłacić odpowiednią sumę do kasy i powtórzyć.
Napięcie poza zakresem - Napięcie zasilające kasy poza dopuszczalnym zakresem. Prawdopodobną przyczyną jest awaria zasilacza lub wewnętrzna usterka kasy	
Nie można anul. tej ilości tow. - Próbowano anulować (storno) większą ilość towaru niż sprzedano w danej pozycji	Należy podać poprawną ilość towaru do STORNO
Nie podano ceny - Cena PLU lub działu nie jest zaprogramowana i musi być każdorazowo podawana z klawiatury podczas sprzedaży	Należy ponowić próbę sprzedaży z podaniem ceny
Nie wciśnięto RAZEM - Próba zakończenia paragonu bez uprzedniego wciśnięcia klawisza RAZEM. Występuje gdy opcja „Wymag klaw RAZEM” ma wartość 1	Należy wcisnąć RAZEM i ponowić próbę zamknięcia paragonu

Tekst komunikatu na wyświetlaczu obsługi. Znaczenie błędu	Sugerowane czynności serwisowe
Niezainicjowany zegar - Zegar czasu rzeczywistego wskazuje błędną datę bądź godzinę	Należy zaprogramować zegar. Powtarzanie się błędu po każdym włączeniu kasy może oznaczać usterkę sprzętową bądź awarię akumulatora podtrzymującego pracę zegara w okresie wyłączenia kasy
Niezerowe liczn. opakowań - Zmiana parametrów opakowania niemożliwa ze względu na niezerowość liczników jego sprzedaży.	Należy wykonać zerujący raport obrotu opakowaniami.
Niezerowe liczn. sprz. dobowej - Operacja, którą próbowano wykonać dozwolona jest jedynie przy wyzerowanych fiskalnych licznikach sprzedaży, a ich wartość jest różna od zera.	Należy wykonać zerujący raport dobowy i ponowić operację
Niezerowe liczn. sprz. działów - Próbowano zmienić stawkę PTU lub nazwę działu, którego liczniki sprzedaży nie są zerowe	Należy ponowić operację wykonując uprzednio zerujący raport obrotu działów
Niezerowe liczn. sprzedaży PLU - Próbowano zmienić stawkę PTU lub nazwę PLU, którego liczniki sprzedaży nie są zerowe	Należy ponowić operację wykonując uprzednio zerujący raport obrotu PLU
Nieznaleziono PLU Podany kod nie odpowiada żadnemu PLU w bazie	Należy podać kod istniejącego PLU
Nieznany błąd - Wystąpił błąd wewnętrzny urządzenia uniemożliwiający wykonanie požądanej operacji	Należy skrupulatnie spisać okoliczności wystąpienia błędu (podejmowana operacja, wprowadzone dane, sposób wydania polecenia - komputer/klawiatura, konfiguracja sprzętowa i programowa urządzenia) i przesłać opis producentowi urządzenia
Numer unikatowy już zaprogramow. - Próba zaprogramowania numeru unikatowego gdy jest on już zaprogramowany. Jako że ta operacja podczas normalnej pracy kasy nie jest dostępna po pierwszym programowaniu, pojawienie się błędu sugeruje usterkę wewnętrzną kasy	Zaprogramowanie żądanych parametrów jest niemożliwe. Należy skrupulatnie spisać okoliczności wystąpienia błędu (podejmowana operacja, wprowadzone dane, sposób wydania polecenia - komputer/klawiatura, konfiguracja sprzętowa i programowa urządzenia) i przesłać opis producentowi urządzenia
Opakow. nie może mieć tandemu - Podjęto próbę podłączenia opakowania do PLU które samo jest opakowaniem	

Tekst komunikatu na wyświetlaczu obsługi. Znaczenie błędu	Sugerowane czynności serwisowe
Opakowanie jest podłączone - Próbowano usunąć PLU opakowania, które jest podłączone do jednego lub więcej innych PLU.	Należy ponowić operację usuwania uprzednio likwidując połączenia zawierające opakowanie
Opakowanie nie znalezione - Próba wykonania zestawienia opakowań bądź raportu obrotów opakowań gdy żadne opakowanie w podanym zakresie kodów nie jest zaprogramowane	Należy ponowić próbę z podaniem prawidłowego zakresu kodów PLU dla opakowań
Operacja niedostępna - Próba wykonania operacji, na którą nie zezwala obecny stan kasy	
Pamięć fiskalna pełna - Niemożliwe zapisanie kolejnego rekordu w pamięci fiskalnej	Kasa przechodzi w tryb tylko do odczytu. Sprzedaż jest zablokowana. Należy dokonać wymiany pamięci fiskalnej.
Paragon nie jest rozpoczęty - Próbowano wykonać operację dozwoloną tylko w trybie paragonu, choć paragon nie został rozpoczęty	
PLU musi mieć kod - Błąd wewnętrzny urządzenia	Należy skrupulatnie spisać okoliczności wystąpienia błędu (podejmowana operacja, wprowadzone dane, konfiguracja sprzętowa i programowa urządzenia) i przesłać opis producentowi urządzenia
Podano cenę kodu z ceną zaprogramowaną - Sprzedając towar z ceną zaprogramowaną bądź sprzedając przy użyciu kodu EAN z zaprogramowaną ceną podano dodatkowo cenę z klawiatury	Należy ponowić operację sprzedaży bez podawania ceny
Podano ilość dla kodu wagowego - Sprzedając towar przy użyciu kodu EAN z zaprogramowaną ilością/masą podano dodatkowo ilość z klawiatury	Należy ponowić operację sprzedaży bez podawania ilości
Próba sprzedaży zerowej ilości - Jako ilość towaru do sprzedania podano 0	Należy ponowić operację sprzedaży z podaniem właściwej ilości
Przekr. limit zerowań pamięci - W pamięci fiskalnej brak miejsca na zapisanie rekordu zerowania RAM. Kasa przechodzi w tryb tylko do odczytu.	Należy wymienić pamięć fiskalną po uprzednim usunięciu usterek powodujących tak częste zerowania pamięci RAM.
Przekr. limit zmian stawek PTU - Dokonano maksymalnej przewidzianej liczby zmian stawek PTU (30 zmian)	Dokonanie kolejnej zmiany stawek nie jest możliwe.

Tekst komunikatu na wyświetlaczu obsługi. Znaczenie błędu	Sugerowane czynności serwisowe
Przekroczona cena maksymalna - Podana cena jest większa niż cena maksymalna zapisana w tabeli HALO pod indeksem właściwym dla danego PLU bądź działu	Należy ponowić próbę sprzedaży PLU z podaniem niższej ceny
Przepełn. głów. liczn. sprzedaży - Jeden z liczników obrotu kasy nie może zostać powiększony o wartość w aktualnie przeprowadzanej transakcji	Należy anulować transakcję i wykonać zerujący raport stanu kasy
Przepełn. liczn. fiskalnych - Dodanie pozycji na paragonie spowodowałoby przepełnienie wartości fiskalnego licznika sprzedaży dla stawki PTU, z którą sprzedawany jest towar. Pozycja nie zostanie umieszczona na paragonie.	Aby kontynuować sprzedaż należy zamknąć bądź anulować paragon i wykonać zerujący raport dobowy
Przepełn. liczn. sprzedaży kasj. - Jeden z liczników obrotu aktualnego nie może zostać powiększony o wartość w aktualnie przeprowadzanej transakcji	Należy anulować transakcję i wykonać zerujący raport obrotu kasjera
Przepełn. liczn. zwrotu opak. - Jeden z liczników ilości lub wartości zwróconych opakowań nie może zostać powiększony o wartość w aktualnie przeprowadzanej transakcji	Należy anulować transakcję i wykonać zerujący raport obrotu opakowań
Przepełn. licznik sprz. działu - Jeden z liczników ilości lub wartości sprzedaży działu nie może zostać powiększony o wartość w aktualnie przeprowadzanej transakcji	Należy anulować transakcję i wykonać zerujący raport obrotu działów
Przepełn. licznik sprzedaży PLU - Jeden z liczników ilości lub wartości sprzedaży PLU nie może zostać powiększony o wartość w aktualnie przeprowadzanej transakcji	Należy anulować transakcję i wykonać zerujący raport obrotu PLU
Przepełn. sumy paragonu - Sumaryczna wartość sprzedaży bądź zwrotów w transakcji nie mieści się w dopuszczalnym zakresie. Mogło wystąpić przepełnienie tylko licznika sumy sprzedaży lub tylko licznika sumy zwrotów.	Należy usunąć niektóre pozycje sprzedaży względnie zwrotów opakowań i zamknąć paragon. Usunięte pozycje można umieścić w kolejnym paragonie/potwierdzeniu zwrotów
Przepełnienie tablicy tandemów - Obsługiwane jest do 512 połączeń towarów w tandemie. Próbowano zdefiniować 513 połączenie.	W celu dodania połączenia należy usunąć jedno z istniejących połączeń i ponowić próbę.
Raport anulowany - Użytkownik odpowiedział negatywnie na pytanie o poprawność daty lub wykonanie kolejnego raportu o tej samej dacie podczas wykonywania raportu dobowego	

Tekst komunikatu na wyświetlaczu obsługi. Znaczenie błędu	Sugerowane czynności serwisowe
Raport dozwolony tylko z komput. - Podjęto próbę wykonania raportu obrotów PLU z klawiatury, podczas gdy ustawienie opcji konfiguracyjnej umożliwia jego wygenerowanie tylko z komputera	
Raport przerw. przez użytkown. - Użytkownik wcisnął klawisz ZERO w trakcie wydruku raportu	
Rozładowana bateria - Zbyt niskie napięcie akumulatora podtrzymującego pracę zegara i zawartość pamięci RAM w okresie wyłączenia kasy.	Możliwa awaria akumulatora
Sprzedaż zablokowana – Nastąpiła próba otwarcia paragonu podczas gdy sprzedaż jest zablokowana (brak oprogramowanych stawek PTU, błąd pamięci fiskalnej, pamięć fiskalna pełna, niepodłączony mechanizm drukujący bądź jego awaria, niepodłączony wyświetlacz klienta)	Operacja nie może być przeprowadzona
Suma rabatu zbyt duża - Po udzieleniu rabatu w określonej wysokości na pojedynczą pozycję sprzedaży jej wartość stałaby się mniejsza lub równa 0. Po udzieleniu rabatu na cały paragon suma do zapłaty w jednej ze stawek PTU byłaby mniejsza lub równa 0	Należy ponowić operację podając mniejszą wielkość rabatu
Tablica opakowań pełna – Kasa pozwala zaprogramować do 64 opakowań zwrotnych. Próbowano zaprogramować 65 opakowanie.	Należy usunąć jedno z istniejących opakowań i ponowić operację
Towar jest opakowaniem – Próbowano udzielić rabatu dla pozycji paragonu zawierającej opakowanie.	
Towar lub dział zablokowany - Sprzedaż towaru lub działu niemożliwa ze względu na ustawienie ceny zablokowanej	Należy zamknąć lub anulować paragon i zmienić parametry ceny PLU lub działu, po czym ponowić próbę sprzedaży
Towar nie jest opakowaniem - Podjęto próbę przypisania towaru, który nie posiada ustawionej flagi opakowania jako opakowania dla innego towaru	Należy poniechać przypisania lub ustawić odpowiednio flagę opakowania i ponowić operację
Trwa transmisja z komputera - Próba rozpoczęcia paragonu podczas programowania bazy PLU	Należy przerwać transmisję bądź poczekać na jej zakończenie i ponowić próbę rozpoczęcia paragonu
Wezwij serwis! - Usterki wykryte podczas inicjalizacji urządzenia nie pozwalają na podjęcie pracy	

Tekst komunikatu na wyświetlaczu obsługi. Znaczenie błędu	Sugerowane czynności serwisowe
Wysuwanie zabronione - Próba wysunięcia papieru podczas drukowania, gdy nie wystąpił żaden błąd uzasadniający takie postępowanie (np. brak papieru lub błąd mechanizmu drukarki)	
Zabroniona sprz. opakowań Próbowano sprzedać towar z ustawioną flagą opakowania inaczej, niż jako opakowanie podłączone do innego towaru.	
Zapłata zerowa - Próba zapłaty lub zapłaty częściowej za paragon sumą zerową.	Należy podać niezerową kwotę zapłaty
Zbyt duża precyzja - Podano ilość towaru z precyzją zbyt dużą w stosunku do tej zaprogramowanej w PLU	Należy ponowić próbę sprzedaży z podaniem ilości w odpowiednich jednostkach
Zbyt duży kod PLU - Przy programowaniu nowego towaru podano zbyt duży kod PLU. Zakres dopuszczalny kodów PLU jest zależny od konfiguracji sprzętowej kasy.	
Zbyt wiele pozycji - Próba umieszczenia w paragonie zbyt wielu pozycji	Należy zamknąć paragon
Zła długość tekstu - Kod produktu podany podczas programowania numeru unikatowego nie ma długości 2 znaków	Należy ponownie podać prawidłowy kod
Zły podatek PTU - Jako symbol stawki PTU towaru lub działu podano wartość spoza zakresu A - F i zwolnionej	Należy podać symbol stawki w poprawnym zakresie
Zmiana ceny zablokowana - Zaprogramowane parametry ceny PLU lub działu nie pozwalają na sprzedaż ze zmienioną ceną	Należy zamknąć lub anulować paragon i zmienić parametry ceny PLU lub działu, po czym ponowić próbę sprzedaży
Zwora nie jest zwarta - Próba przeprowadzenia operacji wymagającej zwarcia zwory serwisowej (fiskalizacja) bez zwarcia zwory	Należy zewrzeć zworę i ponowić operację
Zwrot tylko wyliczoną gotówką - Paragon, który z uwzględnieniem wartości zwróconych opakowań ma wartość mniejszą od 0 bądź potwierdzenie zwrotu opakowań poza paragonem próbowano zakończyć inaczej niż poprzez wcisnięcie klawisza GOT bez uprzedniego podania kwoty.	Należy wcisnąć klawisz GOT

Dokument homologacji


MINISTER FINANSÓW
PP7-8012/ 337/1760 /04/JS

WARSZAWA 2004.11. 08

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 K.p.a. w związku § 7 ust. 1, 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 lipca 2002 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące, oraz warunków stosowania tych kas przez podatników (Dz. U. Nr 108 poz. 948 ze zm.), na wniosek z dnia 20 maja 2004 r. firmy OPTIMUS IC S.A. z Nowego Sącza - producenta kasy rejestrującej oznaczonej symbolem Bravo, Minister Finansów postanawia uznać w/w kasę, jako kasę spełniającą kryteria i warunki techniczne.

Decyzja jest ważna przez okres trzech lat od dnia jej doręczenia.

Kasa zawiera zmieniony program pracy w wersji źródłowej oznaczony przez producenta symbolem K4.B oraz program zapisany w pamięci stałej kasy oznaczony symbolem 3.24, z funkcją odczytu tych symboli w raporcie kasy z zapisów stałych.

Dopuszcza się występowanie kasy w następujących wersjach kompletacyjnych z wyświetlaczem klienta:

- 1) podświetlanym lub,
- 2) bez podświetlenia,

z tym, że wyboru kompletacji wyposażenia kasy dokonuje się przed przekazaniem kasy nabywcy z równoczesnym obowiązkiem jej wpisem do książki kasy.

Program pracy kasy zawarty w w/w kasie umożliwia współpracę z dowolnym programem komputerowym, z tym że kasy nie mają zastosowania do prowadzenia ewidencji sprzedaży towarów i usług, gdzie ze względu na szczególne wymogi trybu jej rejestrowania lub dokumentowania na specjalnych wydrukach stosuje się kasy o zastosowaniu specjalnym. Uwzględniona w programie pracy kasy funkcja przeliczania kwoty należności w złotych wykazanej w części fiskalnej paragonu na waluty obce ma charakter niefiskalny a zastosowanie oznaczenia rodzaju waluty mają charakter stały. Program pracy kasy wyposażony jest w funkcję wydruku przez kasę na emitowanym paragonie oznaczania waluty polskiej. Program nie daje możliwości zmiany oznaczenia waluty.

Na podstawie art. 107 § 4 K.p.a. odstępuję się od uzasadnienia decyzji, ponieważ uwzględniła ona w całości żądanie strony.

Mając na uwadze powyższe, Minister Finansów orzeka jak w sentencji.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 127 K.p.a. od decyzji nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do Ministra Finansów z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy. W szczególności wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy powinien być wniesiony w terminie 14 dni od otrzymania decyzji.

Z upoważnienia Ministra Finansów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Działu Krajowego

Stanisław Rarko

Otrzymują:

1. Optimus IC S.A., ul. Nawojowska 118
33-300 NOWY SĄCZ.
2. Izby Skarbowe
wszystkie

UWAGA! W związku z wprowadzanymi zmianami w programie pracy kas, urządzenia są poddawane kolejnym weryfikacjom w Ministerstwie Finansów, dlatego aktualny wykaz homologacji dostępny jest na stronie internetowej producenta kas: www.novitus.pl

Deklaracja zgodności CE


Firma NOVITUS S.A.
ul. Nawojowska 118, 33-300 Nowy Sącz

deklaruje, że wyrób:
kasa fiskalna

BRAVO

**we wszystkich dopuszczonych wersjach kompletacyjnych
jest zgodny z wymaganiami następujących Dyrektyw Parlamentu
Europejskiego i Rady:**

**Niskonapięciowe Wyroby Elektryczne 73/23/EEC
wraz ze zmianami 93/68/EEC.
Kompatybilność Elektromagnetyczna 89/336/EEC
wraz ze zmianami 91/263/EEC, 92/31/EEC, 93/68/EEC.**

**Przy ocenie zgodności z wymienionymi wyżej dyrektywami
zastosowane zostały następujące normy zharmonizowane:**

w zakresie bezpieczeństwa użytkowania:

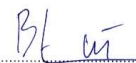
PN-EN 60950

w zakresie kompatybilności elektromagnetycznej:

PN-EN 55022
PN-EN 55024
PN-EN 61000-3-2
PN-EN 61000-3-3
PN-EN 61000-4-2
PN-EN 61000-4-3
PN-EN 61000-4-4
PN-EN 61000-4-5
PN-EN 61000-4-6
PN-EN 61000-4-11


33-300 Nowy Sącz, ul. Nawojowska 118
tel. 018 444 0 720, fax 018 444 0 790
NIP 734-10-01-369

Piecczęć


Prezes Zarządu NOVITUS S.A.
Bogusław Łatka
Nowy Sącz 22-02-2005

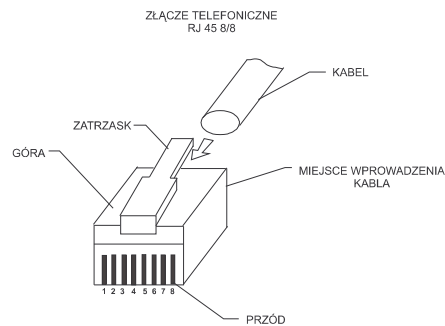
Schematy przewodów połączeniowych

W poniższym rozdziale przedstawiono schematy połączeniowe kasy BRAVO z urządzeniami zewnętrznymi.

nr pinu w kasie	nazwa sygnału	nr pinu w komputerze DB25	nr pinu w komputerze DB9	opis sygnałów na złączu kasy
4	TxD (SOUT)	3	2	wyjście danych szeregowych
2	RxD (SIN)	2	3	wejście danych szeregowych
3	RTS	5	8	sygnał modemowy - handshake sprzętowy - wyjście
5	CTS	4	7	sygnał modemowy - handshake sprzętowy - wejście
6	DTR	6	6	sygnał modemowy - handshake sprzętowy - wyjście
1	DSR	20	4	sygnał modemowy - handshake sprzętowy - wejście
8	GND	7	5	masa sygnałowa

Kolejność wyprowadzeń wtyku RJ45 8/8 służącego do podłączania urządzeń zewnętrznych

Wszystkie przewody służące do podłączenia urządzeń zewnętrznych, po stronie kasy zakończone są wtyczką telefoniczną RJ45 8/8, której rozmieszczenie poszczególnych złącz przedstawia poniższy rysunek.



nr pinu w kasie RJ45 8/8	nazwa sygnału	nr pinu w wadze		Opis sygnałów na złączu kasy
		Angel API5 EX/MX DB9 „męski”	Chaber, Kroton DB9 „żeński”	
4	TxD	3	2	Wyjście danych szeregowych
2	RxD	2	3	Wejście danych szeregowych
8	GND	7	5	Masa sygnałowa

Przewód zasilający:



NOTATKI